

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350.000.000
SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77.000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60.000.000 // Rezerve Lei 50.000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA“

BCU Cluj / Central University

BANCA CENTRALĂ

Secția de
cereale - Secția
de coloniale - Fab-
rică de surrogat de cafea
„Centrala” - Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50.000.000
Fonduri: Lei 20.000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arăntită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
	Advocați	500 Lei pe 1 an
	Magistrați	400 Lei pe 1 an
	Un număr simplu	30 Lei
	Un număr dublu	35 Lei
	Un număr vechiu	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu
Mantu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adfje. Telefon 630

CORNELIU BOTEZ

A murit Corneliu Botez, după o suferință de peste șase luni, în care speranțele animatoare se succedau cu resemnări dureroase. L-a răpus istovirea unui corp chinuit de suferințe, în care doar numai mintea sa gânditoare își păstrase puternica-i vigoare până în ultimul moment, dând impresia celor ce-l vedeau, că el nu poate muri.

A dispărut un om, un magistrat, un om de știință.

Corneliu Botez a înălțat societatea, magistratura și știința juridică a acestei Țări. Ce elogiu mai mare se poate aduce unui om! Pentru cei cari rămân, viața unui dispărut, oricâtă lumină ar fi împrăștiat personalitatea lui, reprezintă doar atât, cât a făcut să progreseze societatea. Perpetuarea amintirii sale este în raport cu opera ce a săvârșit-o trăind. Nemurirea nu este oare o operă personală?

Ca magistrat a ridicat rând pe rând treptele instanțelor până la suprema erarhie: Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție. Călăuza i-a fost meritul. E un exemplu rar și deci cu atât mai frumos. Ca judecător de orice grad a știut să facă dreptate; și ce greu e de a face dreptate! Ce greu e să conciliezi pe deoparte litera legii cu toți acei factori, cari trebuie să se oglindească într-o bună judecată: echitate, interese generale, armonie și tendințe sociale. Intransigența caracterului său făcea ca judecata

sa să fie căutată; înțelepciunea lui făcea ca judecata sa să fie dreaptă. Deaceea părerile sale erau de cele mai multe ori decisive chiar în deliberările Inaltei Curți. Dotat cu o cultură vastă a dezvoltat o activitate prodigioasă în domeniul publicisticii juridice: codicele de ședință al judecătorului de Ocol — lucrare premiată de Academia Română —, repertoriu bogat al materiilor utilizabile judecătorilor în orice moment; singurul și eruditul adnotator al Legii Timbrului, la a cărei elaborare a luat una din cele mai însemnate părți, comentatorul legilor silvice și al legilor privitoare la chirii, cari s'au succedat după război; adnotatorul atâtor hotărâri și autorul atâtor articole de doctrină, cari umpleau coloanele revistelor juridice, tratând chestiunile cu o competență desăvârșită.

Dar activitatea sa nu s'a mărginit aici. Membru temporar al Consiliului Legislativ și membru al diferitelor comisiuni de unificare legislativă, și-a dat contribuția sa pentru elaborarea și unificarea diferitelor legiuri. În special studiile și rapoartele sale privitoare la unificarea unor capitole din Procedura civilă, care constituia una din specialitățile sale, sunt cu totul remarcabile: cunoașterea lor nu se va putea omite cu ocazia elaborării noului cod de procedură civilă.

Institutul Social Român l-a numărat deasemenea printre membrii lui cei mai distinși, iar

secția de studii juridice l-a ales chiar președinte. A desfășurat și aici o activitate însemnată, prin comunicările sale interesante, dupăcum și-a dat contribuția sa și Institutului de Știință Administrativă, al cărui președinte al secției juridice era deasemenea. Ca Secretar General al Ministerului de Justiție, în anii 1919 și 1920 a luat o parte activă la reorganizarea Justiției după război perioada cea mai critică.

Aceasta este numai o parte din activitatea sa.

Ca om, a știut să înalțe societatea din jurul său; a stimulat și a încurajat arta și a reușit, pe când era Consilier la Curtea din Galați, să formeze un cerc literar, care reprezintă o puternică pulsație culturală în acel oraș. Lui l-se datorește ridicarea celei dintâi statui nemuritorului poet Mihail Eminescu.

Știa să îmbrățișeze ideile generoase cu căldura ce o însuflă numai omul călăuzit de idealuri: de aceea a fost un adept al feminismului și un apărător al lui.

Idealist și estetic în adevăratul înțeles al cuvântului, Corneliu Botez, în toate domeniile multilateralelor sale preocupări, s'a distins prin entuziasmul cu care știa să anime orice muncă folositoare societății și Țării sale, prin priceperea și tenacitatea cu care știa să ducă la capăt orice operă folositoare.

„Ardealul Juridic“ deplânge și el pe unul din cei mai valoroși colaboratori ai săi, deplânge pe magistratul eminent, pe omul de știință erudit, pe omul de înaltă cultură, pe omul, a cărei întrupare admirabilă a fost. Și dacă moartea neînduplecată poate pune capăt unei vieți atât de rodnică, nici o putere pe lume nu va putea face ca amintirea lui, Corneliu Botez, să nu rămână puternică, luminoasă și călăuzitoare a multor generații de juriști, cari se vor succeda și cari vor găsi în activitatea sa juridică și socială, adevăratele norme de a fi buni judecători și buni cetățeni, folositori Țării și progresului social,

V. Pastia

Legea pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutate

Aplicarea acestora în Ardeal și Banat. Observări.

Conform decretului privitor la întinderea în întregul regat a puterii legii și regulamentului pentru aplicarea sistemului metric de măsură și greutate, nr. 4.993 din 33 Noembrie 1920. Publicată în Monitorul Oficial nr. 187. din 25 Noembrie 1920, legea în art. 2 spune, că puterea legii și regulamentului pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutate, și etc. se întinde în toate provinciile alipite regatului României, abrogându-se prin aceasta toate legile, regulamentele și ordonanțele contrarii aflate în vigoare până acum în acele provincii (adică în Transilvania: art. 136, 137, 138 al codului Pen. de Contravenția și art. 32—36 al legii V. din 1907).

Decretul se află în Colecțiunea de legi și regulamente, a căror aplicarea a fost extinsă în teritoriul alipite din anul 1923 pagina 265.

Această lege pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutate, s'a aplicat în Transilvania de către instanțele judecătorești din Ardeal, dar s'au ivit multe conflicte, cu privire la aplicarea acestei legi.

În urma acestora, prin legea publicată în Monitorul Oficial nr. 38 din 21 Mai 1921 (sub nr. 2037 din 16 Aprilie 1921 al Decretului), s'a modificat — această lege intrată în vigoare — într-o parte, întrucât art. 1, 14, 16, 17, 18, 21, 25, 26, 27, 28, 31 și 35 din legea pentru aplicarea sistemului metric de mă-

suri și greutate s'a completat cu multe modificări așa, cum este în concordanță cu textul complet și așa cum s'a publicat — cu noua numerotare a articolelor, capitolelor și titlurilor corespunzătoare modificărilor și adăugirilor — în Monitorul Oficial nr. 34 din 18 Mai 1922.

Acest text complet s'a comunicat în „Colecțiunea de legi și regulamente, a căror aplicare a fost extinsă în teritoriile alipite“ din anul 1923 pag. 267 și urm.

Astfel instanțele judecătorești au o Legea modificată și un regulament, care până în prezent, nu a fost încă elaborat și modificat prin urmare unele dispozițiuni ale regulamentului nefiind în acord cu legea modificată aplicarea legii este anevoiasă.

Dacă Decretul sub nr. 4995 din 25 Noembrie 1920 a abrogat toate legile, regulamentele și ordonanțele contrarii aflate în vigoare pe teritoriul Transilvaniei — afară de cele referitoare la perceperea veniturilor și taxelor de măsuri și greutate, cari au rămas în vigoare și

Dacă Legea modificată sub nr. 2057 din 16 Aprilie 1921 al Decretului, în articolul 54 în expresis-verbis declară, că, toate dispozițiunile contrarii celor cuprinse în Legea de față sunt și rămân — abrogate,

este evident, că din ziua de 21 Mai 1921 și în Transilvania s'a abrogat toate dispozițiunile contrarii art. 136—138 al Codului Pen. de Contravenție ung. și Legii V din 1907, fiindcă Legea modificată e o lege de unificare a cărei dispozițiuni nu sunt evidențiate, instanța judecătorească, trebuie să moliveze dacă ea poate să aplice articolul respectiv.

În Transilvania, de la 1 Decembrie 1918 până la 25 Noiembrie 1920, adică până la publicarea Decretului privitor la întinderea în întreg regatul a puterii legii și regulamentului pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutăți, publicat în Monitorul Oficial nr. 187 din 25 Noem. 1920, au fost în vigoare toate legile, regulamentele și ordonanțele maghiare, dar, — dela 25 Noiembrie 1920 până la publicarea Legii modificate, care s'a publicat în Monitorul Oficial nr. 48 din 21 Mai 1921, a fost în vigoare Legea pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutăți din 16 Aprilie 1910 în aceea forma, care se află în Codul General al României lui C. Hamangiu, volumul VI. pag. 460—473 și Regulamentul acestei legi, care se află dela pagina 473 până la 545 și în fine de la ziua de 21 Mai 1921 până în prezent Legea modificată este în vigoare împreună cu Regulamentul susmenționat.

Având în vedere, că epoca prima și a doua a expirat și având în vedere, că în prezent este în vigoare acel Regulament, care se bazează pe Legea nemodificată din 16 Aprilie 1910; este evident, ca instanța judecătorească trebuie să ia în seama, ce fel de dispozițiuni erau în vigoare — în Legea din 16 Aprilie 1910, cari dintre modificări au fost menținute și cari au fost abrogate, deoarece astfel vom ști numai, ce fel de dispozițiuni s'au abrogat — tacit — din Regulamentul Legii pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutăți.

(Va urma.)

JURISPRUDENȚA

Curtea de Apel Cluj

Secțiunea I

N. P. 2618—7—928.

Delict de ultraj comis în Ardeal înainte de 8 Decembrie 1927. Legea XL/1914. Art. 4 din legea No. 85 din 5 Ianuar 1928 asupra amnestiei. Interpretare. Soluția afirmativă a majorității Curții

In numele legii și în majoritate

Deciziune

În baza art. 433 al. II anulează sentința No. P. 1182 a Tribunalului Năsăud secția I cu reședința în Bistrița pronunțată în ziua de 15 Noiembrie 1927 pentru cazul de nulitate prevăzut de art. 385 pct. I, c. pr. p. și achită pe acuzat în baza art. 326 pct. 3 pr. p. faptul fiind amnistiat

Motivare

Contra sentinței condamnatorii a Tribunalului și prin care acuzatul Dumitru Zăgreanu a fost declarat vinovat și condamnat în baza art. 4 al. II din legea XL/1914 pentru că în seara zilei de 28 Maiu 1927 în Bistrița a lovit pe sergentul de oraș St. Ch. în exercițiul funcțiunii, a declarat apel acuzatul că nu se simte vinovat.

Înainte de judecarea în fond a apelului, epăritorul public a invocat aplicarea art. 4 din legea amnestiei, iar procurorul general s'a opus susținând conform celor coprinse în procesul verbal de sedință că în speță nefiind vorba de un ultraj prin gesturi, cuvinte sau amenințări; ci de un ultraj prin violență

prevăzut de art. 4 al. II legea XL/1914, acest fapt conform legii de amnistie art. 4, nu intră în amnestie și deci incidentul trebuie respins.

Curtea după ce a unit incidentul cu fondul și a ascultat și concluziile în fond a părților amânând pronunțarea, astăzi la termenul legal:

Asupra acestui apel ce privește incidentul, dacă în speță este sau nu a se face aplicarea art. 4 al. II legii de amnistie No. 85 din 5 Ianuarie 1928.

Având în vedere că art. 4 din această lege spune: „Se mai amnestiază și *delictul de ultraj săvârșit înainte de data de 8 Decembrie 1927*”.

Considerând că fapta imputată acuzatului a fost săvârșită la data de 28 Maiu 1927, deci înainte de 8 Decembrie 1927 intrând deci, ca dată a săvârșirii, în prevederile amnestiei constatate.

Că această faptă calificată și pedepsită de Tribunalul conf. art. 4 al. II legea XL/1914 este un ultraj și fiind pedepsită cu închisoare corecțională, conf. legii în vigoare în Ardeal este un *delict de ultraj* și deci și din acest punct de vedere intră în cuprinsul legii de amnestie ca lege unificată și extinsă ca atare pe tot cuprinsul țării.

Având în vedere că atât conform, codului penal român cât și legii penale în vigoare în Ardeal, *delictul de ultraj* contra funcționarilor publici este de două feluri: cu *violență* și prin *amenințări verbale* adică *fără violență* și din acest punct de vedere, chestiunea ridicată de Dl Procuror General dacă sunt a se amnestia numai *delicturile de ultraj fără violență* este a fi luată în considerare și discutată astfel de Curte.

Având în vedere că așa cum este redactat textul nu se poate înțelege decât ca fiind amnestiate prin lege „*delictul de ultraj*” în general și intră în prevederile acestui text orice fel de ultraj cu sau fără violență, numai se fie pedepsite cu închisoare corecțională conform principiilor generale ale codului penal relativ la clasică împărțire tripartită a infracțiunilor după pedepsele ce se aplică.

Că această interpretare este singura justă, reesă cu prisosință și din debaterile parlamentare urmate în Camera Deputaților în jurul art. 4 din această lege în ședințele dela 10 și 11 Ianuarie 1928 (Vezi Mon. Of. Nr. 25 și 26 din 1928 Partea III Desb. Parlamentare) și de unde se poate vedea, că în urma discuțiilor urmate relativ la art. 4 din lege între D-nii deputați D. R. Ioanișescu, Vespasian V. Pela și raportorul legii D. M. Pascanu, prima redactare a acestui articol prevedea numai „*Delictul de ultraj din art. 181 c. p. român săvârșit până la 1 Iulie 1927 și numai de către infractorii supuși instanțelor penale militare*”; iar deputatul profesor V. V. Pela a propus printr'o serie de amendamente succesive amnestierea *delicturilor cu sau fără violență* odată cu schimbarea datei cum s'a și făcut la 8 Decembrie 1927 (M. Of. din 10 Ian. pag. 377 Pela, pag. 381 Ioanișescu al doilea amendament). În Monitorul Oficial amintit dela 11 Ianuarie pag. 399 deputatul profesor Pela spune, „D-ilor deputați: jin să vă aduc la cunoștință că Dl Ministru al Justiției și Dl Raportor au binevoit să accepte propunerea pe care am făcut-o, de a se amnestia chiar *ultragiile săvârșite cu violență*, propunerea pe care a susținut-o și Dl Deputat D. R. Ioanișescu, de aceea din cuprinsul amendamentului

suprim expresiunea „fără violență“ așa în cât vor fi amnestiate toate ultragiile săvârșite cu sau fără violență de către justițiabilii de instanțele civile sau militare“. Acest amendament în coprinsul „Se mai amnestiază și delictul de ultraj, săvârșit înainte de data de 8 Decembrie 1927, precum și calomniile și injuriile săvârșite prin presă, tot până la aceeași dată“ semnat pe lângă prof. deputat Pela și de alți cinci deputați (Vezi Mon. Of. 11 Ian. p. III desb. pag. 401) a fost votat, devenind astfel legea a cărei interpretare în aplicare o discutăm.

Cum această interpretare apare ca singură juridică și adevărată după cum se vede din cele expuse Curtea în majoritate pentru aceste motive redactate de dl consilier V. M. Dimitriu.

Admite incidentul propus de apărătorul public și fără a mai discuta fondul anulând sentința apelată a Tribunalului achită pe acuzat, hotărând conform dispozitivului. ss. V. M. Dimitriu raportor, V. Stamatopol votant, grefier Lakatos.

Opinie

Subsemnatul difer de părerea majorității și sunt de părere a se respinge excepția de amnestiere și a se menține sentința primei instanțe.

Motive

Având în vedere, că legiuitorul când a întocmit legea amnistiei a avut în vedere în primul rând dispozițiile codului penal din vechiul regat urmărind da în celelalte părți ale țării unde se aplică alte coduri, să se aibă în vedere faptele vizate.

Că așa fiind, din titulatura secției I capitolul IV, titlu III al codului penal din vechiul regat se constată că legiuitorul a înțeles să facă deosebire între ultraj și violența și când legea amnistiei prin art. 4 prevede că se amnestiază delictele de ultraj în cazul acesta este bine determinat obiectul său și anume delictele de ultraj prevăzute de art. 181 până la 183 nu și violențele care sunt prevăzute dela art. 184 înainte, aceasta cu atât mai mult cu cât în materie de amnestie faptele trebuiesc bine determinate și ea nu se poate aplica prin analogie la alte fapte.

Având în vedere că în speță este vorba de violență asupra funcționarilor și deci acest fapt nu intră în prevederile legii de amnestie.

Chiar dacă am admite că în parlament s'au făcut declarațiuni în sens contrariu, ele nu au nici o valoare dacă față de dispozițiile codului penal enunțate mai sus, nu s'a trecut în textul legii, că se înțelege a se amnestia și delictele de violență. Președintele, ss. I. Mănescu.

Notă. În „Ardealul Juridic“ No. 2 din 15 Ianuar 1928 cât și printr'un articol publicat în „Revista de drept penal și științe penitenciare“ No. 1—2 din 1928 ne-am ocupat pe larg de greutățile în aplicare ce vor surveni în fața instanțelor din pricina modului sumar cum este redactat art. IV din legea amnistiei din 1928. Am detaliat acolo multe considerațiuni și texte comparative pentru care legea amnistiei trebuia să precizeze textele din legile penale în vigoare din întreaga țară, ce

trebuiau amnestiate. Exemplul îl publicăm mai sus, iar din motivarea deciziei dată de Curte în majoritate reesă socot, intenția legiuitorului. Nu insistăm prea mult căci decizia a fost recurată de parchetul general și Inalta Curte de Casație va soluționa procesul ca for suprem.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Judecătorii

Repoziție sumară. Condițiuni. Dacă față de locatorul principal, faptul unei persoane, care posedând o parte din imobilul închiriat în baza unui contract de sublocațiune, își extinde posesiunea sa odată cu încetarea contractului principal de locațiune asupra întregului imobil, pretinzându-l pentru sine în virtutea unui act de proprietate fără să fi avut în posesiunea, constituie o tulburare de posesiune. Soluție afirmativă.

In fapt. Reclamanții au chemat în judecată pe pârâți pentru reîntegrarea sumară în posesiune asupra unei case cu intravilan cuprinsă în cartea funduară a comunei Peciul Nou, susținând că acest imobil l-au folosit și l-au avut în posesiune prin chiriașul Francisc Mody, pe seama căruia acest imobil a fost rechiziționat de către primăria Peciul Nou.

Cum în timpul contractului de închiriere în curgere Francisc Mody a subînchiriat pârâților parte din acest imobil, la sfârșitul lunii Mai 1926, când Francisc Mody a părăsit imobilul închiriat, pârâții și-au extins posesiunea asupra întregului imobil și dintr'o posesiune pe baza unui raport de subînchiriere pârâții și-au însușit o posesiune, bazată pe titlul de proprietate, în drept permanent.

Pârâții au ridicat excepțiune dilatorie în baza art. 180, punctul 3 pr. c. susținând că pentru acest drept există proces între părți sub Nr. 9627—1924, care incident și-l-au susținut și la 11 Octombrie 1927, adăugând că dețin imobilul în virtutea unui contract de subînchiriere și că reclamanții nu pot uza de acțiunea de repoziție sumară, ci de aceea de evacuare.

Față de cuprinsul acțiunii, la 20 Octombrie 1927 judecătoria a respins incidentul dilatoriu, pentru motivele care sunt expuse în procesul verbal din aceea zi.

În fond pârâții au cerut respingerea acțiunii, susținând că reclamanții nu ar fi avut posesiunea imobilului.

S'a ordonat probațiunea.

In drept. Având în vedere că repoziția sumară este remediul prin care acel conturbat în starea pașnică a posesiunii sale faptice își apără aceasta stare de fapt contra tulburătorilor samavolnici și aceasta instituțiune are la baza sa principiul că dacă cineva pretinde vreun drept potrivit unei stări de fapt actuale, apoi să-și caute dreptul pe calea legală.

Prin urmare obiectul procesului de repoziție sumară este conservarea posesiunii faptice, independent de vreun drept de posesiune sau proprietate.

Pentru ca o astfel de acțiune să fie admisă se cer următoarele condiții:

1. a fost reclamanții în posesiunea imobilului?
2. a fost conturbat în această posesiune de către pârât?

3. dela faptul conturbării și până la intentarea acțiunii să nu fi trecut mai mult de un an.

I. În privința primei condiții:

În speță se constată în fapt că prin anul 1922—1923 (a se vedea depozitia martorului Nicolăie Grill) casa din litigiu a fost rechiziționată pe seama unui oarecare funcționar Francisc Mody,

În acest timp pentru aceasta casă exista între părțile prezente proces și anume: pârâții cu acțiunea 5081—1920, ceruseră Tribunalului Timișoara să oblige pe reclamanți a le preda posesiunea casei în baza unui contract de proprietate, iar Tribunalul a respins această acțiune cu sentința din 16 Mai 1923, după cum reesă din copia depusă la dosar.

Deci prin faptul că pârâții cereau posesiunea imobilului se poate constata că această posesiune au avut-o reclamanții, adică tocmai până în timpul când s'a rechiziționat imobilul pe seama lui Francisc Mody.

Acest Francisc Mody, tot timpul cât a locuit în casă, adică până la 20 Mai—1 Iunie 1926 (a se vedea depozitia martorului Nicolăie Grill și certificatul primăriei Peciul Nou cu Nr. 163—1926), a achitat chiria prin casa comunală în mâinile reclamanților, (a se vedea și certificatul aceleiași primării Nr. 75—1928), deci aceștia au posedat prin detentorul precar chiriașul Francisc Mody, până la 20 Mai—1 Iunie 1926.

II. În privința condițiunii a doua.

Ce s'a întâmplat însă?

Francisc Mody, chiriașul principal, a subînchiriat parte din casa rechiziționată pârâților (a se vedea recunoașterea acestora din ședința dela 11 Octombrie 1927).

La sfârșitul lunii Mai 1926, când Francisc Mody a părăsit casa din litigiu, pârâții subchiriași au ocupat întreaga casă și dependențe.

Având în vedere că prin acest fapt al pârâților, posesiunea reclamanților care se exercitase până atunci asupra acestui imobil prin chiriașul Francisc Mody, a fost tulburată de către pârâți prin aceea că aceștia și-au extins posesiunea lor și asupra acelei părți din imobilul posedat de către reclamanți prin chiriașul principal; iar în ceea ce privește acea parte din imobil, care a fost ocupată cu titlul de subînchiriere de către pârâți, și asupra acesteia ei au tulburat pe reclamanți în posesiune, deoarece deși reclamanții nu posedau direct aceasta parte, ei o posedau prin chiriașul Francisc Mody, care la rândul său posedă prin subchiriașul pârâții de azi, însă tot pentru reclamanți.

Dar tulburarea de posesie constă și în aceea că pârâții, posedând o parte din imobil cu titlul de subchiriași, cu încetarea contractului principal de închiriere a căzut și contractul de subînchiriere și atunci, pârâții extinzându-și posesiunea lor asupra întregului imobil, din posesiunea precară exercitată de ei până la sfârșitul lunii Mai 1926, prin intervenție de titlul, a luat naștere față de reclamanți o posesiune animus domini, care constituie o împedecare a drepturilor reclamanților de a-și mai putea exercita posesiunea asupra imobilului și care nu poate fi remediată decât

printr'o acțiune de repoziție sumară.

Având în vedere susținerile pârâților cum că reclamanții nu pot uza de acțiunea de repoziție sumară, ci de aceea de evacuare, deoarece există un raport de subînchiriere.

Că aceste susțineri nu pot avea succes fiindcă prin faptul că contractul principal, prin evacuare lui Francisc Mody, reziliindu-se, implicit s'a reziliat și contractul de subînchiriere intervenit între pârâți și fostul chiriaș principal, și apoi prin faptul că pârâții și-au intervertit titlul lor de posesiune din acel de precar în acel de posesiune animus domini.

Având în vedere că deși între părțile de azi există proces netranșat la instanțele superioare pentru posesiune și proprietate, acțiune prezentă, având la bază o tulburare de fapt nouă, întâmplată în anul 1926, urmează a fi soluționată independent de cauzele anterioare, deoarece un act nou de tulburare, săvârșit în cursul unui proces de repoziție sumară, se poate valorifica numai printr'o acțiune nouă de aceeași natură.

III. Văzând că și a treia condițiune este îndeplinită, deoarece acțiunea a fost înaintată la 16 Noiembrie 1926, iar faptul de tulburare s'a săvârșit la sfârșitul lunii Mai 1926.

Pentru aceste motive judecătoria a trebuit să admită acțiunea, obligând pe pârâți să restituie posesia imobilului cu cheltueli conf. art. 424 și 581 pr. c. (Judecătoria rurală Timișoara Nr. C. 5400—926, Jude Năsturaș.)

Tribunale

Donațiune făcută de părinți copiilor pentru împărțirea averii. Obligațiune impusă unuia din copii de a plăti în bani partea altui copil. Deprecierea monetei în momentul exigibilității sultei în bani. Impreviziune. Acțiune pentru plata unei sume corespunzătoare cu partea cuvenită din averea părintească. Admitere. În fapt: Reclamanta cere să fie obligat pârâtul să-i plătească suma de 27.200 lei capital cu procente legale cu începere de la 1 Octombrie 1922 și cheltueli de judecată, susținând că în anul 1908, Maria și Mihai Pildner, părinții săi și ai pârâtului au făcut un contract de donațiune prin care dona celor 4 copii ce aveau mai multe imobile.

Pârâtul Ion Pildner a primit și el un imobil evaluat atunci în suma de 2800 coroane, cu obligațiunea ca să plătească reclamantei 800 coroane, jumătate la șase luni dela moartea primului părinte iar jumătate la șase luni dela moartea celui alt părinte.

La moartea tatălui reclamanta a primit 400 coroane, iar la moartea mamei survenită în Martie 1922 pârâtul a vroit să-i plătească 200 lei, corespunzător a 400 coroane, însă reclamanta a refuzat pe motivul că această sumă nu corespunde valorii reale a părții sale din averea părintească din cauza deprecierii valutei imposibilă de prevăzut. În consecință, prin acțiunea de față cere contravaloarea reală a părții sale din averea părintească, rezultând din raportul de comparație a sumei ce avea să primească dela pârât cu valoarea imobilului pârâtului și a celorlalte imobile donate.

În dovedire cere expertiza spre a evalua imobilele donate.

Pârâtul contestă pretențiunea reclamantei și cere respingerea acțiunii susținând că fiind vorba de un contract unde este determinată suma de bani ce da-

forește, aceasta în virtutea principiului că contractul are putere de lege între părțile contractante, nu i se poate pretinde altă prestațiune nefiind sprijinită această pretențiune pe nici o dispoziție legală.

Susține deasemenea că dreptul de a reclama porțiunea legitimă, de a cere complectarea ei, de a contesta împărțeala efectuată sau de a cere resciziunea unui contract oneros, pentru leziune de peste jumătate, este prescris în baza art. 1847 c. c. a., deoarece au trecut 3 ani.

Reclamanta răspunde că în speță nu reclamă porțiunea legitimă, și că chiar așa de ar fi, acțiunea sa fiind intentată la 30 August 1925, iar scadența plății (6 luni dela decesul din Martie 1922 a ultimului părinte) fiind la Septembrie 1922, date pe cari reclamantul nu le contestă prescripția prefinsă nu operează,

In drept: Suma datorită de pârât pe baza actului de donațiune este sulta în bani, reprezentând partea din porțiunea legitimă, ce se cuvenea reclamantei din averea părinților ei și care sultă în momentul când s'a făcut contractul de donațiune corespundea în valoare cu părțile celorlalți frați stabiliți în imobile.

Din contractul de donațiune se constată intențiunea părinților de a repartiza în mod egal bunurile lor copiilor, intențiune ce a fost împărțită și de donatori, cari au acceptat în aceste condițiuni donațiunile.

Dela încheierea contractului de donațiune și până în momentul când plata sunei datorite a devenit exigibilă, au intervenit însă schimbări valutare, cari au diferențiat valoarea imobilelor peste limitele prevăzute.

În atari condițiuni, se pune chestiunea dacă executarea convențiilor urmează să se facă după litera contractului conform adagiului sever: „pacta sunt servanda“, sau dacă aceste efecte trebuiesc să fie înțelese într'un spirit de echitate și să nu se dea convențiilor o execuțiune care pentru o parte să impună sacrificii însemnate, iar celeilalte să-i acorde un câștig pentru care nu a făcut nici un efort de a-l produce?

Unul din principiile dominante în materie de contracte este, că acestea trebuiesc executate cu bună credință. Pe de altă parte, convențiile juridice presupun un echilibru economic între obligațiunile părților bazat pe situațiunea economică din momentul contractării și calculat în limita prevederilor posibile.

Atunci, când intervin evenimente de neprevăzut, convențiile trebuiesc executate după natura lor într'un spirit de echitate conform intențiunii inițiale a părților și la adăpostul condițiunii care se exprimă prin adagiul „contractus qui habet tractum successionum et dependentiam de futuro, rebus sic stantibus intelliguntur“ și care se bazează pe voința prezumată a părților de a ține seamă de împrejurările din momentul când contractul ia ființă.

În speță când s'a făcut contractul de donațiune s'a avut în vedere un echilibru economic al tuturor contractanților între ei, echilibru, distrus de evenimentele neprevăzute în momentul când pârâtul urma să-și îndeplinească obligațiunea sa.

Asfel fiind prin aplicarea elementului de interpretare care delimitează voința în cadrul clauzei tacite, „rebus sic stantibus“, urmează a se cerceta raportul economic inițial și a se fixa intențiunea părților contractante în prevederile lor normale.

Ținându-se seama deci de raportul de valori care există în momentul când s'a făcut contractul de donațiune, același raport conform cu intențiunile părților trebuie păstrat și atunci când urmează să se execute obligațiunea. (*Trib. Sibiu, sent. civ. din 3 Martie 1927*).

Curtea de Casație

Sechestrul. Revendicarea de către un terț a obiectelor sechestrate. Pe ce cale se face? Art. 34 din legea execuțională își are aplicațiunea în cazul când se atacă hotărâri interlocutorii date în cursul execuțiunii; atunci însă când o terță persoană revendică obiectele sechestrate executarea nu poate fi atacată decât pe calea procesului de escindere. (*Cas. II, decizia civilă 143 din 1927*).

Escindere. Pe ce trebuie să se întemeieze acțiunea? În materie de escindere nu este necesar ca acțiunea să se întemeieze necondiționat pe un drept de proprietate desăvârșit ci, potrivit jurisprudenței constante, este suficient ca reclamantul să dovedească, că are un drept asupra obiectului revendicat, care potrivit cuprinsului său material poate împiedeca pe urmărit de a dispune fără restricțiune asupra acelui obiect și să se arate apoi, că acest drept al său a fost lezat prin faptul sechestrării. (*Cas. II, decizia civilă 143 din 1927*).

Concordat forțat. Inspector de avere. Cheltuielile și onorariul lui. Creanțe privilegiate. Art. 31, 50 și 58 procedura concordatului forțat. În conformitate cu disp. art. 58 din procedura de concordat forțat în afară de faliment, dacă falimentul se deschide în termen de 15 zile dela stingerea definitivă a procedurii, efectul deschiderii procedurii de concordat forțat rămâne în vigoare până la deschiderea falimentului.

Prin acest articol legiuitorul a declarat, că dacă falimentul se deschide în 15 zile dela deschiderea procedurii de concordat forțat, falimentul deschis este continuarea procedurii de concordat forțat, care-și păstrează toate efectele prevăzute de art. 17, 18 și următori din această procedură.

În cazul acesta art. 50 din procedura de concordat forțat dispune, că cheltuielile inspectorului de avere din concordatul forțat sunt a se considera privilegiate în faliment, fără a arăta însă dacă sunt privilegiate în faliment și cheltuielile inspectoratului de avere din concordatul forțat și în cazul când falimentul s'a deschis în termen de 15 zile dela stingerea definitivă a procedurii de concordat forțat.

Art. 31 din procedura citată, fără a face această distincțiune, declară privilegiate toate cheltuielile inspectorului de avere.

Din moment ce cheltuielile și onorariul intimatului inspector de avere din concordat au fost recunoscute drept creanțe privilegiate în procedura de concordat, ele urmează a-și păstra acest caracter și în faliment fiind seamă, că aceste cheltuieli au fost făcute pentru conservarea averii debitorului și în interesul tuturor creditorilor. (*Cas. III, dec. 827 din 28 Octombrie 1927*).

Pretențiuni comerciale consemnate de comerciant în registrele sale, contra unui comerciant domi-

ciliat în altă comună, sau țară. Pot fi reclamate, până la concurența lor, la domiciliul unde comerciantul a ținut registrele sale. Art. 32 din procedura civilă în vigoare în Ardeal prevede, că pretențiunile pe care un comerciant le-a consemnat în registrele sale comerciale pot fi reclamate dela un alt comerciant chiar înaintea judecătoriei locului unde reclamantul și-a ținut registrele în încheierea faptei de comerț, cu condițiunea numai, că dela data înregistrării ultimei fapte comerciale să nu fi trecut mai mult de doi ani.

În speșă, Curtea de apel, admitând în parte excepțiunea de incompetență ridicată de intimatul pârât, a făcut o justă aplicațiune în cauză a art. 32 pr. civ., deoarece ambii impričinași fiind comercianți cu firmă înregistrată, reclamantul a putut acționa în judecată pentru suma de bani dovedită cu registrele sale, pe pârât, chiar dacă acesta își va avea domiciliul și în altă țară însă aceasta numai până la concurența sumei rezultând din registrele sale comerciale, deoarece potrivit art. 32 pr. civ. recurentul reclamant nu se putea adresa Tribunalului domiciliului său decât numai pentru suma sau datorii rezultând din registrele sale comerciale. (Cas. III, dec. 1043 din 15 Decembrie 1927).

Cereri de reviziune introduse după punerea în aplicare a legii din 1925 pentru Curtea de Casație. Până la ce dată puteau fi admise. Aplicațiune. În conformitate cu art. 79, legea din 1925, pentru Curtea de Casație, sentințele, deciziunile, și încheerile date după promulgarea acestei legi de către o a doua instanță, — Tribunalul sau Curtea de Apel — în orice procedură litigioasă sau grațioasă sunt desăvârșite din momentul comunicării lor și nu mai pot fi atacate decât cu recurs în Casație afară de excepțiunile prevăzute de paragraful 525, 550 din proc. civ. Ardeleană.

Art. 82 din aceeaș lege, frânșând expres și în mod special cazurile cererilor în reviziune, ce se vor mai introduce și după data promulgării noiei legi de unificare a Curții de Casație, dispune imperativ că aceste cereri nu vor putea fi privite drept cereri de recurs în Casație, decât numai timp de o lună dela promulgarea legii din 19 Decembrie 1925, adică până la data de 19 Ianuarie 1927.

În speșă, însă întrucât cererea de reviziune a fost introdusă după acest termen, aceasta cerere de reviziune este inadmisibilă și se respinge ca atare (Cas. I. dec. 266 din 16 Martie 1928).

Advocat. Dovada calității de mandatar. Aplicațiune. Deși în principiu conform art. 36 din legea pentru organizarea corpului de avocași, avocatul mandatar al uneia din părțile litigante urmează a face dovada mandatului său, această dispozițiune însă, care prevede o ipoteză generală, fiind edictată în scopul de preveni contestațiunile ce s'ar putea ridica de mandant cu privire la legala sa reprezentare în justiție și deci la opozabilitatea hotărârei obținute contra sa, nu exclude posibilitatea ca să fie dovedit și printr'un alt act, care pe de o parte să facă neîndoioasă împuternicirea dată avocatului, iar pe de altă parte, fiind comunicat părții adverse să facă imposibilă orice contestațiune a mandatului din partea mandantului.

În speșă, e necontestat că apelul recurentului contra cărții de judecată a judecătoriei, a fost declarat de avocatul procurator, arătând în petițiunea de apel că anexează procura în original, care nu se vede însă la dosar decât în copie.

Deasemenea este stabilit, că recurentul a notificat intimatului prin porțarei, că avocatul este autorizat să facă în numele său orice act de procedură în acest proces; această notificare, al cărei conținut n'a fost contestat și nici nu putea fi contestat de intimat decât prin prezentarea exemplarului aflat în mâinile sale, a fost primită personal de acesta la o dată care nu a fost contestată întrucât semnătura proprie a intimatului de primirea notificării se găsește în josul acelei date, certificată de agentul judecătoresc, care a instrumentat.

În asemenea condițiuni, mandatul dat de recurent avocatului pentru săvârșirea oricărui act de procedură în procesul din speșă fiind perfect stabilit, iar prin notificarea lui făcută intimatului, anterior introducerii apelului, recurentul ne mai putând contesta legalitatea reprezentării sale în justiție prin avocat, apelul introdus de acesta în numele recurentului, este valabil (Cas. I. dec. 2723 din 3 Decembrie 1927).

Apel. Accelerarea judecăților. Termen. Expediere prin poștă. Dacă pentru calcularea termenului trebuie avută în vedere momentul depunerii la poștă sau acela al înregistrării la Tribunal. (Art. 36 l. pentru accelerarea judecăților). Art. 36 din legea pentru accelerarea judecăților dispune clar că cererea de apel se va depune, sub luare de dovadă la registratura Tribunalului care a pronunțat sentința atacată cu apel. Așa fiind, și dacă apelul urmează să fie depus la registratura Tribunalului, numai ziua înregistrării trebuie avută în vedere pentru calcularea termenului iar nu ziua predării la poștă în ipoteza unui apel trimis pe aceeaș cale. (Cas. III. Nr. 994/927)

Recurs. Drept de ordin constituțional. Dacă art. 103 din Constituție vizează și hotărârile date de instanțele de instrucțiune represivă. (Art. 103 Const). Dispozițiunile art. 103 din Constituție, prin care dreptul de recurs în casare e declarat de ordin constituțional, vizează exclusiv recursurile ce poartă asupra hotărârilor date de instanțele de judecată de fond și nu pe cele ce poartă asupra hotărârilor date de instanțele de instrucțiune represivă. (Dec. N. 2891—927 Casație II.)

Suveranitate națională. Puterea de jurisdicție a instanțelor judecătorești ale unei țări. Imobil aflat în altă țară. Instanțele locului sunt competente a judeca. (§ 141, 180, 181, 563, 566, 573 pr. civ. Ardeal).

Instanțele judecătorești nu pot pronunța hotărâri asupra unui mobil în afară granițelor Statului român de oarece aceste hotărâri nu s'ar putea executa fără să atingă suveranitatea statului pe teritoriul cărui se găsește situat imobilul în cauză. Curtea: Asupra motivului de casare:

„Curtea de apel, în baza paragrafului 180 p. 3 pr. c. a sistat procesul, pe motiv că prin însăși acțiunea de reînnoire dovedit fiind că imobilul din proces este situat în Ungaria, adică altă țară, asupra căreia nu

se extinde imperiul țării românești, Curtea de apel nu ar fi competentă de a judeca litigiul dintre părți.

Punctul de vedere al Curții de apel este absolut greșit, fiindcă procesul de față nu este un proces fundamental, ci un proces reînnoit, or, în cadrul acestuia excepțiunea dilatorie bazată pe punctul 3 al paragrafului 180 din pr. civ., nu se poate valida deoarece competența proceselor reînnoite este stabilită prin paragraful 566 din pr. civ. și aceeași competență este exclusivă.

Intrucât deci, în procesul fundamental nu s'a ridicat excepțiunea dilatorie bazată pe punctul 3 din §-ul 180 din pr. civ., și nici judecătoriiile nu au observat această cauză dilatorie din oficiu și astfel competențele judecătoriiilor din procesul fundamental pe baza punctului 3 din §-ul 180 nu se mai poate reînnoi, dar tot odată nici din partea contrară lipsa de competență în formă de excepțiune nu se poate valida, ceeace se evidențiază din §-ul 563 din pr. civ., care enumerează laxativ cazurile formale și materiale în baza cărora se poate ataca sentința finală din procesul fundamental.

Dar competența Curții de apel din Timișoara reese nu numai din dispozițiunile clare ale §-lui 566 din pr. civ., dar și din sentința Inaltei Curți de Casație și Justiție deciziunea No. 588/1922 dosar No. 765/20, în care Inalta Curte de Casație și Justiție respingând acțiunea noastră de reînnoire, bazată pe punctul 1 al §-lui 563, a statuit că „Considerând, că intimajii își bazează acțiunea de reînnoire afară de punctul 1 și pe punctul 8, 11 și 12 al §-lui 563 din pr. civ., iar examinarea și deliberarea acestor motive de reînnoire în sensul §-lor 566 și 573 din pr. civ. cade în competența Curții de apel . . . . Inalta Curte de Casație și Justiție în baza §-lui 573 din pr. civ. transpune întreg dosarul pentru deliberare meritorică la Curtea de apel din Timișoara.

Este clar, deci, că Curtea de apel a violat legea formală și anume §-ele 563, 566, 573 din pr. civ., când a sistat procesul și s'a declarat incompetentă.

Faptul că realitățile din proces sunt situate de fapt, în urma tratatului dela Trianon, în Ungaria, nu a îndreptățit, — în cazul de față, — Curtea de apel de a se declara de incompetentă, fiindcă Inalta Curte de Casație și Justiție, prin sentința suscitată, decizia No. 588/922, a declarat categoric, că deși în baza principiului de drept public chestiunile referitoare la dreptul de proprietate a unui imobil situat în străinătate, nu pot fi deliberate și judecate de instanțele judecătorești naționale, totuși, în cauza prezentă este a se observa, că acțiunea pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului din cartea funduară No. 774 și 204 a comunei Siclău în procesul fundamental, a fost înaintată Tribunalul din Arad în 16 Octombrie 1917 și, atât această instanță cât și Curtea de apel din Oradea-Mare, au adus și pronunțat sentința încă înainte de încheierea tratatului de pace și adică, aceste instanțe judecătorești, care și estăzi stau sub imperiul român, aveau jurisdicțiunea legală asupra imobilelor din litigiu, deci, împrejurarea că obiectul procesului în decursul procedurii a fost substras de sub jurisdicțiunea Statului român, nu constituie bază de reînnoire a procesului prevăzută în punctul I al §-lui 563 din pr. civ., din ceeace rezultă logic că aceste sentințe din procesul

fundamental aduse fiind de judecătorii competente, nu pot fi reînnoite decât în baza art. 566 din pr. civ., adică înainte Curții de apel Timișoara, — cu atât mai mult, că precum acum ulterior ne-a venit la cunoștință Comisiunea de delimitare a frontierei dintre Ungaria și România, a propus că Pusta Botoș, ca aparținând hotarului comunei Siclău, să se atribue Statului român.

Ori cum ar fi, faptul că față de realitățile din proces ale căror cărți funduare sunt și se conduc în Chișinău, adică pe teritoriul Statului român, s'a adus sentință definitivă, această sentință ori unde ar fi situat imobilul din chestiune, nu se poate reînnoi decât numai înainte acestor instanțe judecătorești, cari au adus sentințele din procesul fundamental, iar acestea sunt judecătoriiile române, Curtea de apel Timișoara.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că recurenții Codreanu Dimitrie Belu și Singer Iosif, introducând acțiune de reînnoire contra reclamantului Codreanu Dumitru Borcean, au cerut scoaterea din vigoare a deciziunii No. 651 din 1921, pronunțată de Inalta Curte de Casație și Justiție, prin care s'a respins cererea de revizuire a deciziunii Curții de apel din Oradea-Mare No. 281/919, care confirma sentința Tribunalului Arad No. 3302/917, cerere întemeiată pe punctele 1, 8, 11, 12 din art. 563 proc. în vigoare în Ardeal; că această Inaltă Curte, Secțiunea I-a, prin decizia No. 588/922, a respins din oficiu acțiunea de reînnoire cu privire la punctul I al art. 563 și a dispus în același timp, pe baza art. 573 din aceeași procedură, trimiterea dosarului la Curtea de apel din Timișoara, pentru a examina și decide asupra celorlalte motive din acțiune, care se întemeiază, pe punctele 8, 11 și 12 din art. 563 proc. civ., că, prin decizia No. 718/922 supusă recursului de față, Curtea de apel din Timișoara a respin din oficiu acțiunea de reînnoire pe baza art. 141 și 181 punct. 3 din procedura civilă; că, pentru a decide astfel, Curtea de apel din Timișoara motivează, că imobilul în litigiu (domeniul Rolaș) în cursul procesului, s'a alipit Ungariei, așa că suveranitatea Statului român asupra acestui teritoriu încetând, nici instanțele judecătorești române nu mai pot dispune asupra teritoriilor care aparțin altor State, neputând pronunța, în asemenea litigii, hotărârile cari nu s'ar putea executa; că, adăogă Curtea, împrejurarea că extrasele cărților funduare pentru teritoriul în chestiune se află încă în România și anume la judecătoria de ocol din Chișinău, nu schimbă întru nimic situația juridică a procesului, pentru aceleși motive de imposibilitate de executare a hotărârii ce s'ar pronunța, iar secția cărților funduare nu ar mai putea înfăptui nici o introducere nouă în acele cărți pentru imobile care nu mai aparțin Statului român;

Având în vedere că este de principiu, dedus din suveranitatea tratatelor, că numai imobilele aflătoare în cuprinsul teritoriilor României sunt supuse legilor române.

Că, astfel fiind, orice dispoziție de lege nu se poate aplica decât în cadrul acestui principiu și printr-o instanță judecătorești nu pot pronunța hotărâri care ar privi un imobil situat pe un teritoriu în afară de frontierele Statului român, căci ele nu s'ar putea executa fără să se atingă suveranitatea Statu-

lui străin pe al cărui teritoriu se găsește imobilul.

Că, deaceia, nici dispozițiile art. 563, 566 și 573 din procedura civilă, a căror violare se prelinde de recuenți, nu pot fi înțelese în alt sens, căci acele articole care se ocupă de cazurile de reînnoire de proces (563), de forul înaintea căruia se pot introduce acțiunile de reînnoire (566) și de regulile de procedură ce trebuiesc urmate înaintea forului de revizuire (reînnoire), toate aceste prescripțiuni sunt de urmaț numai în ceea ce privește litigiile asupra teritoriilor naționale.

Considerând că nici faptul că această înaltă Curte secția I a, prin decizia Nr. 588/922, a trimis dosarul Curții de apel Timișoara pentru a examina acțiunea de reînnoire asupra punctelor 8, 11 și 12 ale art. 563 procedură civilă, nu poate sprijini cererea de casare a deciziei supusă recursului, deoarece menționata decizie cu Nr. 588/922, nu avea caracterul obligatoriu pentru Curtea de apel din Timișoara s'a făcut pe motiv că această înaltă Curte nu putea să statueze asupra acțiunii de reînnoire, sprijiniți pe punctele 8, 11 și 12 ale art. 563 de competența Curții de apel.

Că, însă, chiar această înaltă Curte, cu ocazia examinării acțiunii de reînnoire, bazată pe punctul 1 care era de competența sa, motivează că chestiunile referitoare la dreptul de proprietate a unui imobil situat în străinătate nu pot fi judecate de instanțe judecătorești, române, iar dacă, în cauza de față, acțiunea pentru recunoașterea unui drept de proprietate a fost judecată de Tribunalul Arad și de Curtea de apel Oradea, aceasta s'a făcut pentru că nu intervenise încă tratatul de pace dela Trison și Curtea de Casație, chemată a judeca ca instanță de revizuire nu fusese sesizată cu vre-o excepțiune în această privință, că, mai departe, înalta Curte declară că împrejurarea că obiectul procesului fundamental a fost scos, în decursul procedurii, de sub jurisdicția Statului român, nu poate constitui baza de reînnoire a procesului, prevăzută în punctul 1 al §-ului 563 procedură civilă, așa că acțiunea de reînnoire cu privire la acest motiv, nu este admisibilă.

Că, față de toate cele mai sus expuse, Curtea de apel din Timișoara n'a violat nici un text de lege s'a conformat înlocuim principiilor de drept în materie, așa cu recursul de față nu este fondat.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (S. Unite Deciziunea Nr. 1 din 19 Ianuarie 1928).

Speculă. Pr. verbal de constatare. Mărfuri. Beneficiu. Dobânzi (art. 7, 8, 26, 2, 4 și 5). a) Este adevărat că art. 23 din legea speculei prevede că, în afară de cazurile prevăzute de art. 7, 8 și 11, al 2, procesele verbale de constatare a infracțiunilor se vor încheia la fața locului dar nu prescrie și sancțiunea nulității în lipsa acestei formalități, așa că, în caz de imposibilitate, procesul-verbal poate fi redactat și în alt loc, destul să nu existe prejudiciu pentru contravenient și procesul-verbal să conțină toate elementele cerute în mod categoric de lege. Că aceasta a fost intențiunea legiuitorului reese și din art. 18 al regulamentului legii care menționează că vor fi valabile și procesele verbale dresate în alte locuri decât acolo unde s'a comis delictul. b) În sensul legii speculei, prin „orice alte cheltuieli” cari trebuiesc făcute în seamă la calcularea prețului de

cost, urmează a se înțelege neapărat și dobânzile plătite de comerciant atunci când acesta este nevoit să recurgă la împrumuturi. Curtea: Asupra recursului declarat de acuzatului Ianitz contra sentinței No. P. a. 709 din 20 Septembrie 1926 a Tribunalului Brașov, care a confirmat sentința No. P. 1872/18/1925 din 17 Noembrie 1925, a judecătoriei de ocol Brașov și pe baza căreia acuzatul sus zis a fost condamnat la 8000 lei amendă cu aplicarea art. 6, 9 și 20 din legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite combinat cu art. 92 cod. pen.

Având în vedere, că judecătoria ocolului Brașov, prin sentința adoptată de Tribunalul Brașov, a constatat în fapt că acuzatul Ion Ianitz, este conducător al magazinului de semințe și unelte agricole „Hala Agronomă” de vânzare din Țara Bârsei din Brașov, că prin procesul verbal dresat la 5 Martie 1925 de către domnul prim procuror al Tribunalului Brașov se constată că, acuzatul în sus zisa calitate a sa, a prețins 800 lei pentru un kg. de semințe de ceapă, pe când prețul curent pe piață era de 5—600 lei și că pentru un foarfec de tuns gardul viu a prețins 220 lei, când chiar dacă ar fi înaltă în seamă factura prezentată de acuzat, dar nesemnă de emitenț, numitul nu putea preținde decât maximum 205 lei 20 bani — 157'85 lei costul și 47'35 lei câștigul legal de 30%, — excluzând însă dobânda de 24% socolită de recurent; că în afară de aceasta, printr'un alt proces verbal, dresat la data de mai sus și tot de domnul prim procuror al Tribunalului Brașov, se mai stabilește că acuzatul la cea mai mare parte din semințe n'a avut prețurile afișate.

Că, față de această constatare de fapt, judecătoria de ocol a condamnat pe acuzat cu aplicarea art. 6, 9 și 20 din legea speculei, combinat cu art. 92 cod. pen. la 8000 lei amendă.

Având în vedere că Tribunalul Brașov, ca for apelativ confirmă sentința judecătoriei de ocol, adoptând în totul motivele primei sentințe.

Având în vedere că, în contra sentinței Tribunalului s'a făcut recurs de către apărătorul acuzatului cu invocarea cazului de nulitate prevăzut de art. 385 p. I. a din proc. pen.

Având în vedere că prin petiția de recurs se susține de recurent în primul rând că procesele dresate de domnul prim procuror, nefiind dresate la fața locului, potrivit art. 26 din legea speculei, urmează să fie anulate și în al doilea rând acuzatul urma să fie achitat de ambele fapte puse în sarcina sa, deoarece prin încasarea prețului de 800 pentru semăța de ceapă și a prețului de 220 pentru foarfeca de tuns gardul viu, n'a depășit beneficiul permis de art. 5 din lege. dacă se ține seama de prețul de cost și de toate celelalte cheltuieli, cari au încărcat acele mărfuri până la intrarea lor în magazin, iar în ceea ce privește contravenția de neafișare, ea nu există deoarece avea în magazinul său cataloage speciale cu prețul tuturor mărfurilor ce se găseau în magazinul său.

În ceea ce privește incidentul ridicat: anularea proceselor verbale prin care acuzatul e trimis în judecată, întrucât n'au fost dresate la fața locului cum prevede art. 26 din legea speculei;

Considerând că legea enumeră limitativ cazurile când un proces verbal de constatarea infracțiunii poate fi lovit de nulitate.

Considerând că art. 26 din legea speculei prevede, este adevărat, că în afară de cazurile prevăzute de art. 7, 8 și 11 alin. 2 din lege, procesele verbale de constatarea înfrunziunilor se vor încheia la fața locului, dar nu prescrie și sancțiunea de nulitate în lipsa acestei formalități, fiind suficient ca constatarea să se fi făcut; actul — procesul verbal — în caz de imposibilitate, putând fi redactat și în alt loc, destul ca contravenientul să nu sufere vre un prejudiciu sau ca procesul verbal să conțină toate elementele cerute în mod categoric de lege;

Că aceasta a fost intenția legiuitorului, reiese și din art. 18 al regulamentului legii, care menționează, că vor fi valabile și procesele verbale dresate în alte locuri, decât acolo unde s'a comis delictul.

Că dar, acest prin motiv de casare este nefondat.

Având în vedere, că din constatările cuprinse în procesul verbal cu data de 5 Martie 1925 și înregistrat la greș Tribunalului Brașov la nr. XXII L. I—1/925 rezultă că acuzatul n'a avut prețurile de vânzare afișate la cea mai mare parte din semințe și unelte de grădinărit, iar fiind întrebat pentru ce anume motive a omis să facă aceasta, a răspuns că n'are timp să se ocupe de un asemenea lucru.

Având în vedere că față cu această constatare, aplicarea în contra acuzatului a art. 6 comb. cu art. 20 din legea speculei este pe deplin justificată, menționatul art. 6 din lege obligând pe comerciant de a afișa sau eticheta în mod vizibil, în interiorul localului de vânzare prețurile tuturor articolelor destinate vânzării, tocmai spre a putea controla ușor prețurile și deci recursul și din acest punct de vedere se găsește nefondat și cătă a fi respins.

Având în vedere însă în ce privește plângerea recurentului că pe nedrept acuzatul a fost condamnat în temeiul art. 9 din legea speculei, deoarece prin încasarea prețului de 800 lei pentru sămânța de ceapă și a prețului de 220 lei pentru un foarfec de tuns n'a depășit beneficiul legal.

Având în vedere că după art. 5 din legea speculei la mărfurile arătate de primul aliniat al art. 4 al legii, deci la mărfuri cari formează obiectul unor operațiuni curente comerciale, și asupra cărora nu sunt fixate prețuri maxime de vânzare, se admite ca maximum de beneficiu asupra prețului de cost 20% pentru angroșiști și 30% pentru detailiști, iar potrivit alin. 2 din acest articol, în calcularea prețului de cost la angroșiști și detailiști se va ține seamă de valoarea mărfii facturale, spese de transport asigurări și orice alte cheltuieli ar încărca marfa până la intrarea ei în magazin.

Considerând că prin orice alte cheltuieli trebuiesc înțelese în sensul legii neapărat și dobânzile plătite de către comerciant după capitalul investit în mărfuri atunci când comerciantul este nevoit să recurgă la împrumuturi.

Că aceasta fiind corecta interpretare a alin. 2 din art. 5 al legii și cum în speță din expertizele făcute în cauză se stabilește că sămânța de ceapă a costat 600 lei, iar spesele ei de ambalaj și transport au făcut 12 lei și dobânzile 88 lei.

Că foarfeca de tuns gardul viu a costat 157 lei, transportul 5 lei, iar dobânzile după capitalul investit au făcut 42 lei, rezultă de aci, că acuzatul pretinzând

pentru sămânța de ceapă 80 lei și pentru foarfecă 220 lei, n'a depășit beneficiul acordat de articolul 5 din legea speculei, așa că condamnățiunea sa pentru acest fapt în temeiul art. 5 comb. cu 9 din legea speculei nu este cu nimic justificată și deci recursul din acest punct de vedere fiind fondat, cătă a se admite.

Că, de aceea, sentința Tribunalului Brașov, adusă în recurs, urmează a fi casată în parte, și a achita acuzatul Ion Ianitz de delictul prevăzut de art. 5 comb. cu art. 9 din legea speculei, prin faptul că ar fi pretins 800 lei pentru un kg. de sămânță de ceapă, în loc de 5—600 lei și 220 lei în loc de 200 pentru un foarfece de tuns și a se menține numai aceea parte a sentinței Tribunalului Brașov prin care a fost condamnat pentru contravențiunea prevăzută de art. 20 legea speculei.

Că în același timp sentința Tribunalului Brașov urmează a fi casată și în privința pedepsei, reducând aceasta dela lei 8000 la lei 2000 (douămii) care în caz de insolvabilitate potrivit art. 24 din legea speculei se va transforma în 40 zile închisoare corecțională.

Pentru aceste motive Curtea admite în parte recursul și casează în parte susmenționata sentință a Tribunalului Brașov, menținând numai condamnățiunea acuzatului pentru contravențiunea prevăzută de art. 6 din legea speculei (*Cas. II, Dec. nr. 2152 din 14 Mai 1927*).

• • •

*Notar public (Ardeal), Numire. Aprecierea meritelor. Atributul ministrului justiției. Ce înseamnă „concurș de petițiuni“? În sistemul legii XXXV din 1874, numirea în posturile de notari publici se face de Ministerul Justiției, pe care legea îl consideră — întrucât nu dispune altfel — ca singur apreciator al meritelor solicitanților; că dar nu poate fi vorba de un concurs înaintea unei comisii examinatoare, cum susțin recurentii, ci de un concurs de cereri, al căror singur examinator și apreciator este ministrul, legea punându-i acestuia îndatorirea de a nu încredința postul vacant celui dintâi petiționar, ci de a aștepta și alte cereri, pentru ca din concursul cât mai multora, să poată face o mai temeinică selecțiune (*Cas. III, deciziunea nr. 39, din 18 Iuniarie 1928*).*

• • •

*Recurs. Tardivitate. Proba comunicării sau ne-comunicării deciziei atacate. Mențiunea prevăzută de art. 36 I. Curții de Casație. Lipsa ei. Aplicarea sancțiunii din art. 46. Afacere comercială. Caracterizare. Numai în cazul când dosarul instanței de fond nu ar conține dovada de comunicare și nici mențiunea prevăzută de art. 36 din legea Curții de Casație, chestiunea de a se ști dacă recursul este sau nu în termen, urmează a fi elucidată conform articolului 46, recurentul având în acest caz el însuși îndatorirea de a prezenta certificatul portăreilor, cu sancțiunea nulității recursului, dacă nu se conformează (*Cas. III, deciziunea Nr. 168, din 22 Februarie 1928*).*

* • •

Conexare. — Disjungere. — Dacă hotărârile în aceste materii sunt susceptibile de recurs. (Par. 549 pr. civ.) — Rezoluțiuni prin care se acordă sau se refuză suspendarea proceselor. — Recurs. — Termen. (Par. 236 pr. civ.) — Acțiune. — Mijloace de aparare.

— Obligațiunea de a le examina. (Par. 401 pr. civ.)
a) Potrivit dispozițiilor § 549 pr. civ., contra rezoluțiilor date în cursul procedurii, recursul se admite numai în cazurile determinate de lege.

Hotărârile cu privire la conexare sau la disjungere, nefigurând printre cazurile prevăzute de par. 549 pr. civ., ele nu sunt susceptibile de recurs.

b) Potrivit dispozițiilor par. 236 pr. civ., contra rezoluțiilor prin care se ordonă sau se refuză suspendarea proceselor, se poate face recurs în termen de opt zile dela data hotărârii.

c) În conformitate cu dispozițiile par. 401 pr. civ., sentințele date de instanțele de judecată trebuind să cuprindă, printre altele, și motivarea soluțiunii dată în cauză, din acest principiu rezultă că motivarea urmează a fi extinsă și la mijloacele de apărare ridicate de partea chemată în judecată, fie că acele mijloace ar fi întemeiate, fie că nu.

Curtea. Asupra recursului făcut de Adalbert Knöpfler contra deciziei No. 873—926 a Curții de apel din Tg. Mureș;

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că reclamantul Ferdinand Inczedy-Jocksmann Nándor, a intentat acțiune înaintea Trib. Tg.-Mureș, contra pârâtului Z. Knöpfler Adalbert, pentru revendicarea imobilelor specificate în acțiune, care i-au fost transmise de către defuncta sa soție, născută Mariaffy Maria, prin contractul de donațiune, confecționat de notarul public sub No. 592—923 și pe care pârâtul, fiul donatoarei, le ține fără drept;

Având în vedere că pârâtul în apărarea sa susține că posterior acțiunii reclamantului, a introdus și el o acțiune în contra acestuia, cerând:

1. Anularea contractului de donațiune pe motiv că mama sa donatoare încă din anul 1921, daci anterior confecționării sus zisului contract, încetase de a mai avea capacitatea liberei determinățiuni a voinței sale;

2. Revocarea donațiunii pe motiv de ingrătitudine din partea donatorului, care a comis adulter; și că pârâtul mai susține că prin donațiunea menționată s'a violat porțiunea sa legiitimă cerânde totodată conexarea acțiunii sale, cu aceia a reclamantului cum și eventual suspendarea judecării procesului făcut de reclamant, până la soluționarea acțiunii soie.

Că, Tribunalul prin încheerea din 25 Iunie 1925, a respins cererea de suspendare a procesului, pe motiv, că nu sunt aplicabile în speță dispozițiile par. 235 pr. c. deoarece soluționarea privește celuilalt proces; dispune însă conexarea cerută, iar prin hotărârea din 11 Februarie 1926 s'a revenit și asupra conexării dispunându-se dejungerea cauzelor pe motiv, că nici obiectul și nici baza de drept a acestor două procese nu sunt identice, iar chestiunile de drept asupra cărora urmează a se statua în ambele procese sunt diferite astfel, că nu este locul de a se menține conexarea, iar în fond a admis acțiunea reclamantului Inczedy Jocksmann Nándor, obligând pe pârât să-i predea imobilele revendicate.

Că, pentru a hotărâ astfel Tribunalul constată, că prin contractul de donațiune Nr. 592 din 19 Mai 1923 soția reclamantului, defuncta Mariaffy Maria a transmis acestuia imobilele în litigiu și pe baza acestui contract, dreptul de proprietate al reclamantului asupra acestor imobile a și fost înscris în cartea

funduară sub Nr. 427 a comunei Coslești cu obligațiunea pentru reclament de a da pârâtului jumătate din venitul acestor imobile și pentru asigurarea acestei dispozițiuni a fost intabulat și dreptul de uzufruct al pârâtului; că prin urmare, continuă Tribunalul, conform par. 354 și 365 c. c. a., pârâtul este obligat a-i preda imobilele din acțiune independent de împrejurare, că și acesta a făcut acțiune reclamantului pentru anularea și revocarea donațiunii, cum și pentru aceia, că prin donațiune i-ar fi alins porțiunea sa legală sau, că reclamantul n'are fundus instructus necesar pentru exploatarea imobilelor.

Că această sentință fiind apelată de pârât, Curtea de apel din Tg. Mureș prin deciziunea supusă recursului, confirmă sentința dată de Tribunal adoptând starea de fapt și motivarea în drept ale acesteia.

Că hotărând astfel, instanța de apel, susține recurentul prin motivul I de casare, a interpretat greșit dispozițiile par 233 pr. civ., violând regulile de procedură prin revocarea conexării;

Considerând, că potrivit dispozițiilor par. 549 pr. civ. contra rezoluțiilor date în decursul procedurii, recursul se admite numai în cazurile determinate de lege.

Că prin urmare, în speță hotărârea cu privire la conexare, prin care s'a dispus disjungerea celor două cauze, fiind dată de Tribunal în cursul procedurii, conform textului de lege sus citat, ea nu e susceptibilă de recurs, căci nu este vreunul din cazurile vizate de par. 549 pr. c. spre a fi admisă această cale de atac.

Că deci, recursul din punctul acesta de vedere fiind inadmisibil, motivul I de casare urmează a fi respins.

Asupra motivului II, prin care se susține, că instanța de apel prin greșita interpretare a par. 234 pr. c. și cu violarea regulilor de procedură, n'a dispus suspendarea judecării acestui proces proces până la soluționarea procesului făcut de el contra reclamantului.

Considerând, că potrivit dispozițiilor par. 236 pr. c., contra rezoluțiilor prin care se ordonă sau se refuză suspendarea proceselor se poate face recurs în termen de opt zile dela data hotărârii.

Că întrucât, în speță recurentul în contra încheerii prin care s'a respins cererea de suspendare a judecării procesului făcut de reclamant, n'a făcut recurs în termenul cerut de lege și motivul acesta urmează a fi respins ca inadmisibil.

Asupra motivelor III și IV, prin care se susține, că instanța de apel s'a pronunțat în fond confirmând sentința primei instanțe, fără să fi stabilit starea de fapt cu privire la nulitatea de origină a contractului de donațiune cum și la revocarea donațiunii, pe care recurentul le-a invocat în apărare la acțiunea reclamantului și fără ca în hotărârea dată să fie motivată această omisiune, că prin această înlăturare a apărării sale s'a ajuns la o greșită aplicare a legii.

Considerând, că în principiu cel chemat în judecată poate să ridice orice mijloace în apărarea sa pentru respingerea cererii reclamantului, indiferent dacă aceste mijloace ar fi pentru motive de fond sau pentru motive de procedură.

Că însă, odată ridicate aceste chestiuni, instanțele de judecată sunt obligate a le avea în vedere în

soluționarea pricinii, discutându-le în dezbateri și în hotărârea dată, căci conform dispozițiilor par. 401 p. c. 6, pr. civ. sentințele date de instanțele de judecată trebuie să cuprindă între altele și motivarea soluțiunii ce s'a dat în cauză, iar din principiul această rezolvă implicit, că motivarea trebuie extinsă și la mijloacele de apărare ridicate de partea care e chemată în judecată.

Că, prin urmare, independent de faptul, că acele mijloace ar fi sau nu întemeiate, concludente sau neconcludente, admisibile sau inadmisibile, instanța este obligată a le supune discuției părților în dezbateri și apreciind, a administra probele oferite în dovedirea faptelor importante și hotărâtoare în proces și apoi supunând hotărârii sale întregul rezultat al dezbaterii, a da și motivele determinante pentru hotărâre, atât acele motive care i-au impus convingerea exprimată în dispozitivul sentinței, cât și acele care au înduplecat-o a respinge punctele de vedere ale părților neadmise de instanță și probele oferite de părți în sprijinul faptelor susținute în apărarea dreptului pretins; că așa fiind, și întrucât recurentul în apărarea sa la acțiunea reclamantului pe lângă cererile de conexare și suspendare — despre care a fost vorba mai sus — a ridicat și obiecțiunea în fond prin care oombate existența titlului de proprietate a reclamantului atât din punct de vedere al valabilității cât și din punct de vedere al desființării ulterioare a acestui titlu prin revocare, obiecțiuni care fiind trecute cu vederea de prima instanță au fost făcute și obiectul apelului introdus de pârât în contra sentinței primei instanțe de apel era obligat să le discute în dezbateri apelativă și să se pronunțe asupra lor, rezolvând astfel motivul de apel respectiv;

Considerând că, nefăcând această instanță de apel, și nedând nici motivele pentru care a omis a se ocupa de obiecțiunile pârâtului ridicate în fondul cauzei, motivele de casare arătate mai sus sunt întemeiate, urmând ca cererea recurentului să fie admisă, deciziunea atacată să fie casată cu trimiterea cauzei la aceeași instanță de apel pentru o nouă dezbateri și nouă judecată, având în vedere considerantele de mai sus;

Cu privire la cheltuelile în instanța de recurs s'a procedat în conformitate cu dispozițiile par. 543 și 508 pr. civ.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul făcut de Adalbert Knöfler, casează această deciziune și trimite afacerea spre o nouă judecată la aceeași instanță de apel. (Cas. I. Deciz. No. 2890 din 16 Decembrie 1927.

• • •

Hotărâri pregătitoare. Apel. Expertiză. Incuviințare. Caracterul dispozițiilor. Față cu dispozițiunea categorică a par. 52 din legea XIX:1881, hotărârile pregătitoare nu se pot ataca decât odată cu sentința dată asupra fondului. Este evident că dispozițiunea luată de Tribunal în cursul procedurii, pentru a se efectua o expertiză găsită necesară, nu are și nu poate avea alt caracter decât acela al unei hotărâri pregătitoare. Curtea: Asupra recursului de față;

Având în vedere că prin încheerea supusă recursului, Curtea de apel Târgu-Mureș a respins ca inadmisibil apelul (recurs) introdus de societățile recurente în contra încheerii No. 271/75 din 10 Iunie

1922 dată de Tribunalul Târgu-Mureș cu privire la ordonarea efectuării unei expertize pentru stabilirea identității imobilelor arătate în acțiunea introdusă de înlimatul Sever Barbu și alții.

Având în vedere că pentru a hotări astfel, Curtea de apel s'a întemeiat pe dispozițiunile paragrafului 52 din legea XIX:1881, după care încheerile ce servesc la pregătirea procesului nu sunt susceptibile de atac de cât pe calea apelului care se va declara în contra sentinței asupra fondului.

Având în vedere că prin unicul motiv de casare recurente susțin că instanța de fond a interpretat greșit art. 52 al legii XIX din 1881, deoarece dispoziția Tribunalului era principialmente oprită de lege, astfel că încheerea ce s'a dat pentru ordonarea expertizei nu mai intră în categoria hotărârilor pregătitoare, ci putea fi atacată separat.

Considerând că față cu dispozițiunea categorică a par. 52 din legea XIX:1881, că hotărârile pregătitoare nu se pot ataca de cât odată cu sentința dată asupra fondului, motivul de casare urmează a se respinge ca nefondat, întrucât este evident că dispoziția luată de Tribunal, în cursul procedurii, pentru a se efectua o expertiză găsită necesară, nu are și nu poate avea alt caracter de cât al unei hotărâri pregătitoare.

Că, așa dar, recursul urmează a se respinge.

Apreciind asupra cheltuelilor de judecată, Inalta Curte le fixează la suma de 5.000 (cinci mii) lei.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. I. Dec. No. 212 din 3 Februarie 1928.)

Notă. Prin decizia de față se face, după principiile dreptului existent în Transilvania, aplicația unui principiu înscris în legea de organizarea a Inaltei Curți de Casație. Chiar dacă în legea specială a Transilvaniei, după care se judecau părțile ar fi permis ca hotărârile pregătitoare să fie atacate în Casație, independent de fond, acest lucru nu s'ar mai putea, întrucât legea Curții de Casație care e generală, nu deschide calea unui astfel de recurs decât odată cu fondul. (P. S. No. 10/928.)

• • •

Recurs. Competința Curții de Casație. Hotărârile arbitrilor. Procedura ardeleană. Din combinația și interpretarea art. 783 și 784 proc. civilă, rezultă că dispozițiunile art. 25 din legea Inaltei Curți de Casație vizează numai hotărârile arbitrilor din vechiul Regat, prevăzute de art. 362 din proc. civilă, hotărârile care nu sunt supuse la apel, fiind date în cea din urmă instanță și care nu au o altă cale de reformare, iar nu și hotărârilor arbitrilor prevăzute în legea de procedură ardeleană, cum este și cea atacată în recursul de față, care are o cale de atac, cea prevăzută de art. 784 proc. civilă, care după cum s'a arătat, prevede invalidarea hotărârii pentru anumite norme de drept. Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, ridicat din oficiu;

Având în vedere că prin art. 783 proc. civilă din Transilvania, se prevede că sentința Judecătoriei arbitrare are aceeași eficacitate ca și sentința Judecătoriei rămasă definitivă, iar prin articolul acesta 784 se arată că o asemenea sentință poate fi invalidată înaintea Judecătoriei ordinare, dacă s'au violat anumite norme de drept enumerate în acest din urmă articol;

Având în vedere pe de altă parte că, prin art. 25 din legea Curții de Casație, se prevede că Inalta

Curte are competența de a judeca și cererile pornite în contra desăvârșitelor hotărâri de arbitri, când acestea judecă ca Tribunal, conform regulilor de procedură în vigoare;

Considerând că din combinația și interpretarea acestor texte, rezultă că dispozițiunile art. 25 din legea Inaltei Curții de Casație vizează numai hotărârile arbitrilor din vechiul Regat, prevăzute de art. 362 din proc. civ., hotărâri cari nu sunt supuse la apel, fiind date în cea din urmă instanță și care nu au o altă cale de reformare, iar nu și hotărârilor arbitrilor prevăzute în legea de procedură ardeleană, cum este și cea atacată în recursul de față, care are o cale de atac, cea prevăzută de art. 784 proc. civilă, care după cum s'a arătat, prevede invalidarea hotărârii pentru anumite norme de drept;

Considerând că fiind astfel, nu se poate susține că prin aceasta s'ar atinge principiul constituțional din art. 103 din Constituție, deoarece afacerea poate fi atacată cu recurs înaintea Curții de Casație, ulterior după judecarea instanțelor ordinare asupra cererii în nulitate;

Că, în asemenea condițiuni de drept, întrucât prin recursul de față recurentul a atacat o sentință a comisiei de arbitri direct în fața Curții de Casație, recursul este inadmisibil și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. III. Dec. Nr. 261—928).

•••

Executori testamentari. Onorarii. Dacă pot fi fixate de instanța lăsămîntară. (L. XVI din anul 1896).

a) Este constant în dreptul ungar că executorul testamentar, prin analogie cu mandatarul, are dreptul, în lipsă de convențiune contrarie, să pretindă dela moștenitori onorar pentru serviciile prestate în interesul succesiunii, iar dacă nu ajunge cu aceștia la nici o înțelegere, să și valorifice drepturile pe cale judecătorească.

b) Deoarece nu există nici o dispozițiune de lege care să prevadă în mod formal că fixarea onorariului convenit executorului testamentar se face în mod exclusiv pe calea procedurii contencioase a art. de lege 1 din anul 1911, urmează că nimic nu se opune dacă părțile interesate primesc ca această chestiune să fie rezolvată de instanța lăsămîntară pe baza procedurii extra-procesuale prevăzute în art. de lege XVI din anul 1896. (Cas. I. No. 2617—927.)

•••

Curte de Apel. Membri. Lipsă. Complectare. Formalități. (Art. 36 I. de organizare judecătorească.)

Art. 36 din legea de organizare judecătorească prevede că atunci când unul sau mai mulți membri ai Curții de Apel lipsesc dintr'o sesiune sau din camera de punere sub acuzare, primul președinte al Curții este dator să procedeze la complectare prin tragere la sorți în ședință publică în prezența unui reprezentant al Ministerului public.

Această formalitate trebuind făcută de către primul președinte al Curții, ea nu poate fi constatată prin procesul-verbal de ședință a sesiunii care a procedat la judecată ci numai prin procesul-verbal dressat de către primul președinte al Curții de Apel. (Cas. III. No. 786—927.)

Contencios administrativ. Cerere. Refuz de a răspunde. (Art. 1 I. contenciosului administrativ.) Refuzul ministerului de Justiție de a răspunde la cererea recurentului de a i se plăti o sumă oarecare drept chirie, deschide acestuia pentru recunoașterea pretențiunilor sale, calea acțiunii în contencios administrativ. Curtea: Având în vedere că prin decizia No. 560—926, atacată cu recurs, Curtea de apel din Oradea-Mare a respins ca inadmisibilă acțiunea în contencios intențiată de judecătorul Adalbert Agrai contra refuzului Ministerului de Justiție de a i răspunda la cererea numitului de a fi obligat ministerul să i plătească suma de 13.440 lei chirie restantă.

Că pentru a ajunge la această soluțiune Curtea motivează că lipsa de răspuns a ministerului constituie un act administrativ de gestiune, iar nu de autoritate.

Având în vedere că prin motivele sale de casare recurentul susține că Curtea de apel, hotărând în felul expus mai sus, a interpretat greșit art. 1 din legea contenciosului administrativ și art. 107 al. 3 din Constituție, întrucât refuzul ministerului de a răspunde la cererea ce i s'a făcut, constituie un act administrativ de autoritate; în consecință recurentul cere reformarea deciziei Curții de apel, iar în fond, să se admită cererea de a fi obligat ministerul să i plătească indemnizația de chirie.

Având în vedere că în conformitate cu art. 1 din legea contenciosului administrativ oricine se pretinde vătămat în drepturile sale prinreaua voință a autorităților administrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere pentru recunoașterea dreptului său la Curtea de apel respectivă;

Considerând că, față de dispozițiunile categorice ale art. 1 citat în speță — după cum constată chiar Curtea de apel — fiind vorba de un refuz al Ministerului de Justiție de a răspunde la cererea recurentului de a i se plăti suma de lei 13.440, drept chirie, în asemenea situațiune recurentul avea deschisă calea contenciosului de a se plânga contra acestui refuz, el constituind un act administrativ de autoritate în sensul art. 1 mai sus citat.

Că deci, când Curtea de apel a respins acțiunea recurentului ca inadmisibilă a dat prin aceasta o rea interpretare a art. 1 din legea contenciosului.

Că dar, recursul este fondat și urmează a fi admis în principiu;

In fond:

Considerând că din nici un act dela dosar nu se constată că pretențiunea recurentului de a i se plăti drept chirie suma de 13.440 lei este justă și fondată.

Că, așa fiind, în fond acțiunea este nefondată și urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul în principiu.

Casează decizia Curții de apel din Oradea-Mare, iar în fond respinge acțiunea introdusă de Agrai Adalbert contra refuzul Ministerului Justiției de a răspunde la cererea pentru plata sumei de lei 13.440 drept chirie. (Cas. III Dec. No. 1025 din 9 Decembrie 1927.)

Notă. Inalta Curte, prin decizia de față, întregeste, în conformitate cu principiile și cu textul legii, înțelesul art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Este incontestabil că pe calea indirectă a refuzului unei autorități de a răspunde la o cerere a unui particular, sau prin respingerea sau admiterea condiționată a unei cereri, se poate aduce în discuția și în judecata contenciosului administrativ orice act, ori care ar fi caracterul său, fie act de autoritate, fie act de gestiune, fie act de guvernământ.

Jurisprudența de față a Inaltei Curți merită toată atenția prin faptul că consacră o teorie general admisă, dar nepracticată până acum la noi. (P. S. 11—928.)

• • •

Director de liceu. Ardeal. Inamovibilitate. Drepturi câștigate. Neretroactivitate. Funcționar amovibil. Inlocuire. Forme. Vină de serviciu. Illegalitate, (Art. 7, 8, 9 legea inv. secundar). a) Directorii de licee, după legile existente în Transilvania, erau inamovibili. Inamovibilitatea este un drept câștigat, nu poate fi înlocuit din funcție fără paza formelor legale, însă numai pentru o vină de serviciu. (C. Apel Timișoara Nr. 4121—1928)

Jurisprudența anterioară. Decizia de față a Curții de Apel din Timișoara, în ceea ce privește prima speță rezolvată, este în adevăr criticabilă, deoarece Curtea consideră, că situația funcționarului public, față de serviciul public, poate fi socotită ca un drept câștigat. Este inutil să mai arătăm, că situația funcționarului public e creiată în vederea serviciului public și că legea poate fi modificată oricând această situație.

În ceea ce privește partea a doua a deciziei, socotim că jurisprudența Curții de Apel din Timișoara creiază o epocă nouă în dezvoltarea contenciosului administrativ român. În adevăr, în afară de o perfectă soluție juridică și legală, Curtea de Apel aduce o înaltă soluție etică menită să pună frâu arbitrarului administrativ. Funcționarul este numit pentru buna funcționare a serviciului public; el nu poate fi înlocuit decât pentru o vină de serviciu: față principiul călăuzitor ce trebuie să stea la baza legalității administrative. Această decizie va fi pe larg comentată (Pand. săpt. nr. 7/1928).

INFORMAȚIUNI

Miercuri, 18 cor. a avut loc la București, înmormântarea regretatului *Corneliu Botez*, unul dintre cu mai distinși consilieri la Inalta Curte de Casație și Justiție și colaborator al revistei noastre, încă de la fondarea sa. El s'a stins din viață, în urma unei grele suferințe, prea de timpuriu și tocmai atunci când luminile și munca sa erau atât de necesare pentru desăvârșirea unificării legislative, pentru care a lucrat cu mare râvnă și multă pricepere.

Funerariile au avut loc în Biserica Icoanei în fața Inaltului regent Gh. Buzdugan, a Primului președinte al Inaltei Curți de Casație Oscar Nicolescu, a președintelui onorar D. G. Tăzlaşanu, a președintelui St. Moldoveanu, a Procurorului general Stambulescu, a membrilor C. Hamangiu, Bădescu-Roșiori, Gr. Pherichyde, a Secretarului general dela Ministerul Justiției, Popescu-Necșești, a consilierilor dela Curtea de apel București și a magistraților dela Tribunalele și judecătorii, a unui mare număr de avocați, prieteni din diferite profesii și un număr de lucrători tipografi cari au cules diferitele opere tipărite de defunct, ridicându-i cosciugul până la carul mortuar.

Cu aceeași ocaziune s'au finit următoarele discursuri:

Discursul rostit de dl consilier C. HAMANGIU

Intristată adunare,

Curtea de Casație este din nou în doliu; știința juridică, de asemeni. Un distins și învățat membru al ei, în același timp și un remarcabil scriitor în domeniul dreptului, a plecat prematur dintre noi.

Nu s'a împlinit încă anul de când colegul nostru scump și stimat Matei Bălș ne a părăsit pentru totdeauna, pentru ca azi să încercăm o ireparabilă pierdere, în persoana colegului nostru iubit și apreciat, neuitat și neprețuitul *Corneliu Botez*, magistratul cult și muncitor, care onora Curtea noastră de Casație prin prestigiul spiritului său juridic și prin superioara sa competență în știința dreptului.

Sub imperiul unei dureroase emoțiuni, vin să spun câteva cuvinte în numele Curții de Casație, pronunțând ultimul adio scumpului nostru coleg și făcându-i binemeritatul elogiu, să schițez viața sa de magistrat și de scriitor juridic, viață atât de frumoasă și plină de o rară și neobișnuită activitate și putere de muncă creatoare.

Fost Procuror General la Curtea de Apel, fost secretar General al Ministerului de Justiție, iar de 12 ani, avându-l în mijlocul Curții de Casație, mult regretatul nostru coleg *Corneliu Botez*, în toate funcțiile și însărcinările ce a avut, a fost un exemplu de caracter integru și de intransigență judiciară.

Ca membru al Casației se bucura de acel frumos și înalt prestigiu care formează caracteristica magistraților culți și luminași, în judecata nepărtinitoare și pricepută a căruia și colegii și reprezentanții baroului, puneau cel mai mare temel și cea mai mare încredere, ca fiind de o rectitudine ce nu se desmințea nici odată.

Ca om, scumpul nostru coleg era unul din adepții ideilor celor mai înaintate de dreptate socială în fruntea cărora era întotdeauna împreună cu distinsa și îndurerata sa tovarășă de viață.

Frumoasa și adâncă sa cultură juridică făcea ca el să fie solicitat de toate Comisiunile atât ale Consiliului Legislativ, a Casei Construcțiilor și meseriilor, cât și ale diferitelor ministere. În această calitate el a dat un concurs din cele mai prețioase și mai competente la alcătuirea diferitelor legi și în special a actualei Legi a timbrului al cărei singur comentator este, a legilor silvice, precum și la opera de revizuire și unificare a Codului de procedură civilă a cărei secret și a cărei știință el o posedea în gradul cel mai înalt. Am putea spune, fără a exagera, că opera de unificare a acestei materii a dreptului, a pierdut enorm, prin moartea neprețuitului și mult regretatului nostru coleg, care era sufletul și animatorul acestei reforme de unificare.

Tot astfel și opera de explicare și interpretare a legii timbrului a pierdut prin moartea lui *Corneliu Botez* pe cel mai priceput și învățat comentator al ei.

Căci, mult regretatul nostru coleg nu era numai un bun, drept și erudit magistrat, el era în același timp și un mare muncitor în domeniul dreptului, un autor de lucrări juridice care contează în mod ponderabil în literatura juridică românească. Comentariile

sale luminoase asupra Legii Judecătorilor și a legii timbrului, opere de răbdare și de intensă muncă juridică, sunt lucrări de drept din cele mai profund documentate ce s'au scris la noi asupra acestor grele materii de specialitate. El este până azi unicul lor comentator. Dorința lui cea mai fierbinte era de a scrie un tratat dezvoltat de Procedură civilă, dorință pe care din nefericire n'a putut-o realiza cu toate pregătirile ce făcuse.

Colaborator prețuit și valoros al mai tuturor revistelor noastre de drept, studiile și adastrațiunile sale aveau autoritatea și fondul științific al marilor gânditori și inovatori în domeniul dreptului. Colaborator principal și devotat al „Pandectelor române” dela aparițiunea lor, în să-i exprim și din parte-mi, ca director al acestei reviste profundele sale regrete pentru pierderea imensă și adânc simțită de această revistă, a neprețuitului ei colaborator de muncă și afecțiune.

Dar marea sa activitate intelectuală se manifestă puternic și în alte direcțiuni. Fost Președinte al secțiunii juridice dela Institutul social român și al Institutului de drept administrativ, Corneliu Botez a dezvoltat și în aceste societăți culturale prodigioasa sa activitate și putere de muncă, prin conferințele și studiile, făcute și publicate în revistele acestor Institute, precum și alte lucrări importante publicate în revistele franceze, cu ocazia congresului de drept administrativ ținut anul trecut la Paris, unde neprețuitul nostru coleg luase parte ca delegat al Institutului român administrativ și Ministerului de Justiție.

O altă parte a multilateralei sale activități erau și frumoasele sale inițiative în alte domenii decât acele ale dreptului și anume în acele ale literaturii, al artei și al marilor probleme sociale, în acestea din urmă fiind înaltdauna alătura de scumpa și mult apreciată sa soție, demna și superioara sa tovarășă de toate zilele în munca tenace și stăruitoare pentru realizarea acestor reforme.

Mai ales inițiativei și tenacității scumpului dispărut, se datorește ridicarea celei mai artistice statui, singura pe care o avem în toată țara, a marelui și genialului poet Eminescu, statuie așezată prin stăruința lui în grădina centrală a orașului Galați, operă de artă de mare valoare a talentatului sculptor F. S. Tot el a fost și istoriograful marelui poet.

Tot inițiativei lui și a altor idealști, se datorește crearea la Galați, pe când era magistrat acolo, a „Salonului literar” care a avut o frumoasă influență culturală în acest mare oraș de provincie. Era o reminiscență îndepărtată a anilor primei linereji, când Corneliu Botez a scris și literatură propriu zisă cu un deosebit talent.

Căci, scumpul nostru dispărut era un mare idealist, un pasionat și entuziast al frumosului estetic și al artei, idealism întărit prin o mare și tenace putere de muncă pentru realizarea lui. Numai grație acestor calități sufletești și de inimă, mult regretatul nostru coleg Corneliu Botez era nu numai un om de inițiativă și un mare animator, dar el era și un creator prin entuziasmul și forța intransigentă ce pune în înașptuirea idealurilor sale.

Iată omul superior de muncă și de luptă, pe care l'am pierdut, iată colegul iubit și apreciat, al cărui cuvânt cald și înrăpănat nu l vom mai auzi de

azi înainte niciodată; iată iubitorul de literatură și artă pură, ale cărui inițiative și energii nu vor mai putea fi puse în mișcare de azi înainte.

Spirit cult și luminat, caracter integru și de elită, valorosul nostru coleg și amic pleacă în regretele unenime ale tuturor acelor cari l'au iubit și l'au admirat.

Vieți de aceste, pline de atât avânt și exuberanță creatoare, sunt din acele cari alcătuiesc patrimoniul de onor al unei țări.

Amintirea frumoasă și neștearsă a acestor rare calități de inimă, de caracter, de cultură și intelectualitate, este moștenirea cea mai curată și mai prețioasă ce ne rămâne dela el; această amintire nepieritoare este și consolarea supremă a bunei și înduratei sale soții, tovarășa sa nedespărțită de muncă și ideal.

În numele Curții de Casație exprim sentimentele tuturor membrilor ei, trimițând scumpului coleg plecat așa de timpuriu, acest ultim și solemn adio, precum și ultima noastră gândire plină de emoțiune, omagiu suprem al afecțiunii și al durerii noastre.

Discursul rostit de d-l secretar general Ministerului de Justiție
ALEX. P. NECȘEȘTI

Intristată adunare,

După sbuciumul unei îndelungate, și grele suferinți care dă săvârșirii sale din viață înțelesul unei izbăviri, s'a stins, înainte de vreme, încă una din cele mai curate făclii care ardea în templul justiției românești.

În lipsa Ministrului justiției titular, precum și a celui interimar îmi revine mie dureroasa însărcinare ca, în numele lor și al meu personal să exprim durerea pe care o încearcă magistratura și țara prin pierderea valorosului membru al Inaltei Curți de Casație și Justiție care a fost Corneliu Botez.

Intrând în magistratură îndată după terminarea studiilor sale universitare cari au fost strălucite, de funciul a rămas credincios acestei instituțiuni până în cea din urmă clipă a vieții și i-a închinat toate puterile sufletului și minții sale.

El a urcat toate treptele ierarhiei acestui ordin înconjurat de stima întregii lumi juridice și bucurându-se de încrederea desăvârșită a justițiabililor.

Numai pentru scurtă vreme s'a depărtat defunctul magistrat de scaunul său de judecător, exercitând prin delegațiune funcțiunea de Secretar general al ministerului de justiție dela 27 Decembrie 1919 și până la 6 Aprilie 1920, adică tocmai în epoca de încheiere și de organizare a justiției românești în România întregită.

În această situație el a adus în slujba organizației justiției toată comoara experienței sale de magistrat distins, un spirit melodic și perspicace, o mare putere de muncă și de realizare.

Disciplina acestui spirit admirabil organizat l-a îndrumat spre o activitate științifică în strânsă legătură cu profesionea căreia i se dedicase cu acel devotament care caracterizează firile de elită.

Literatura juridică îl număra pe scumpul nostru dispărut printre cei mai harnici și mai judicioși slujitori ai săi.

Caracterul acestei opere de neislovită trudă

este determinată de aceeași preocupare care l-a călăuzit ca magistrat.

El n'a fost doctrinarul ademenit de speculațiuni abstracte ci, inspirându-se dela realitățile juridico-sociale ale țării sale, și-a îndrumat cercetările în direcțiunea adnotării și comentării legiurilor pozitive în raport cu doctrina și având mereu înaintea ochilor aplicațiunea la practica juridică.

După mai multe edițiuni ale comentariului său asupra taxelor de timbru și înregistrare, a reușit în ultima ediție să ne înfățișeze un model, neîntrecut până acum la noi, al unei lucrări de acest gen.

Preocupări de doctrină în legătură cu practica juridică, largă și documentată expunere a materiei, lucrarea aceasta le împreună pentru a ajunge călăuză cea mai sigură pentru întreaga lume juridică.

În comentariu asupra Codului silvic găsim aceleași calități la cari se adaugă o înaltă preocupare pentru împrejurările istorice și economice cari pot tălmăci și lămurii mai bine dispozițiile legii.

Dar opera în care se oglindește în întregime personalitatea sa de magistrat și de cărturar este acel „Nou codice al judecătorului de ocol” comentat și adnotat în trei mari volume.

Toată dragostea de carieră se desprinde din grija pe care a avut-o ca să pună la îndemâna judecătorului de ocol această mică enciclopedie juridică în care a acumulat tot tezaurul de cunoștințe, toată experiența de magistrat, utilizând întreg materialul cu o tehnică superioară și cu o admirabilă înțelegere a realităților juridico-sociale.

Această operă este menită a ajunge cartea de căpătâiu a judecătorilor noștri de ocol și va asigura perpetuarea numelui autorului la generațiile viitoare de magistrați.

Neobosita lui râvnă și tehnica desăvârșită pe care o stăpânea în domeniul organizării judecătorești și al unor legiuri speciale l-au recomandat ca pe cel mai prețios colaborator la opera de legiferare în epoca de unificare a legiurilor statului nostru unitar.

Consiliul legislativ l-a numărat în sânul său printre colaboratorii la Codul de procedură civilă, iar ministerul de finanțe a recurs la luminile sale întotdeauna, nu numai pentru alcătuirea legii timbrului dar și pentru a îndruma și supraveghea în calitate de consilier tehnic, aplicarea acestei legi.

Acelaș rol de încredere îl avea pe lângă ministerul muncii pentru chestiunile pedinte la acel departament.

Spiritul său și-a întins activitatea în timpul din urmă și în spre științele administrative și mai cu osebite, chestiunile privitoare la organizarea contenciosului administrativ l-au atras.

El a dus pretulindeni, în toate domeniile în care s'a ilustrat, probitatea magistratului, obiectivitatea omului de știință un spirit judicios și metodic și o neînfrântă energie de realizare.

Magistratura, a căreia podoabă a fost, îl revindică în toată amploarea la care ajunsese personalitatea lui în necurmată dezvoltare și-l va da întotdeauna pildă generațiilor viitoare de magistrați.

Aducând supremul omagiu ilustrului dispărut nu găsim altă mângâiere pentru îndurerații membrii ai

familiei sale și ai ordinului judecătoreșc decât conștiința deplină și amintirea neștearsă a unei vieți de muncă și de o înaltă probitate morală.

Discursul rostit de dl avocat I. GR. PERIȚEANU

*Înalt Regent,
Întristată adunare,*

Magistratura și a înzăbrănit iar hermina, prin pierderea unuia din cei mai buni slujitori ai ei.

Și doliul acesta nu e numai al magistraturei; e deopotrivă doliul baroului, părtaș întotdeauna la durerile ca și la bucuriile ei. Și e încă doliul întregii lumi judiciare, care și dă seama că, prin moartea Consilierului Corneliu Botez, a dispărut dintre colaboratorii ce se trudesesc și cu zi să înfăptuiască relativul dreptății, o inimă sensibilă, o minte clară, o pană neobosită.

În așezare-i pământescă, cariera aceluia care s'a îndrumat ieri spre o nouă viață, s'a desfășurat aproape exclusiv în forul justiției. Și a fost această carieră o mare și nepregetată muncă.

Licențiat, magna cum laude, al facultății de drept din București, la vârsta de 20 ani, intrat de îndată în rândurile magistraturei, el nu le-a părăsit decât o jumătate de an, trecând dincoace de bară, pentru a le reintegra apoi și a nu mai eși din ele decât prin moarte.

În tot acest interval de timp, care marchează mai bine de trei decenii, el a suit pe rând treptele ierarhiei judecătorești, cu pas sigur și fără salturi, cu singura preocupare de-a izbui prin dulcea trudă a aceluia ce, cu drept cuvânt, se pot numi salazori intelectuali.

Pentru o asemenea concepție și energie însă, fotoliul de judecător sau estrada ministerului Public, nu constituiau un câmp suficient de manifestare.

De aceia vedem pe Corneliu Botez, care de pe când era student, la 19 ani, și-a schițat viitoarea-i activitate de scriitor, contribuind în largă măsură la propășirea literaturii noastre juridice din ultimele decenii.

Inceputul îl găsim în remarcabilele-i articole doctrinale, cari au apărut în diferite reviste judiciare, ce-i deplâng azi prematura moarte.

Desvoltarea ne-a înfățișat-o broșurile pe cari le a dat rând pe rând publicității, pentru ca să ajungă, evoluând, la tipărirea cunoscutelor legiuri speciale, pe cari le-a adnotat.

Și munca aceasta fost-a fără de răgaz. Chiar în timpul boalei și suferinței lui, în loc să cheme moartea, cu poetul, pentru a-i reda odihna pe care viața a turburat-o, a continuat să scrie, trimetând „Curierului Judiciar” un manuscris spre publicare.

În toată această operă a sa, e de relevat acel spirit de pătrundere, acea dialectică, acea logică strânsă, personală, care da teoriilor preconizate o tonalitate proprie. Ideile sale se impun astfel prin raționament, iar nu prin autoritatea ce le-ar fi putut-o împrumuta înaltul post pe care-l ocupa în magistratură.

O altă remarcă, ce caracterizează în special,

spre toată laude, pe adnotatorul Corneliu Botez, este elementul intelectual, constructiv, doctrinar, cu care a contribuit la întocmirea acelor edițiuni de legi speciale, pe cari le-a dat publicității. Lucrările sale s'apăr astfel ca niște adevărate comentarii, în cari interpreții dreptului, de toate categoriile, au găsit adesea chei pentru deslegarea unor anumite probleme, întotdeauna norme călăuzitoare.

Și nu pot încheia acest examen al scrierilor sale, fără să scot, în toată evidența, marile însușiri sufletești, sub impulsul cărora își așternea pe hârtie părerile.

Pururea acestui neobosit lucrător cerebral i-au fost, sfătuitorii înțelepciunea, cumpănirea, amenitatea. De aceea a putut fi combativ fără agresivitate; a putut fi critic fără amărăciune, și spicurilor neindiferent, pentru munca altuia.

Ca unul ce citea mult, aproape tot ce da tiparul juridic, ori de câteori găsea prilejul se referea la cele ce citise, și lauda chiar atunci când era de altă părere, respectuos pentru toate opiniile; căci, nu cunoștea invidia și exclusivismul, nici nu se închidea în turn de fildeș, nici nu privea de sus.

O dovadă, între toate, e frățeasca mână, pe care el, scriitorul consacrat, a înfins-o tinărului dar valorosului nostru confrate dl Barasch, pentru a adnota legea chirilor din 1927.

Colaborarea aceasta nu poate trece nereliefată, căci e cel mai frumos omagiu pe care experiența l'a adus tinereții meritorii, și acest omagiu se re-sfringe asupra scumpului mort, cu un prinos de binemerită recunoștință.

Dar omul? În scurtele dar interesante clipe când am avut prilejul să i string mâna și să schimb cu el, în treacăt, câteva cuvinte, am simțit tot fluidul generos ce i se scurgea din suflet, toată iradiația minții lui în continuă frământare.

Și azi, când nu mai este, mă simt încă străbătut de căldura cu care mă învăluia privirea lui blândă, de glasul acela așezat, ce pornia din adâncuri unduioase, limpezi, pe cari nu le întuneca niciodată înnorările mâniei.

Era, de altfel, consilierul Corneliu Botez o fire de poet, un literat fin, ce-l făcea uneori să plutească peste lumea de vrăjbi pe cari era chemat s'o potolească.

În această ipostază l'a văzut mai ales Galațul, unde a luat parte activă la mișcarea literară, organizată de o pleiadă de distinși magistrați, aflători pe atunci în localitate.

Un ciclu de conferințe publice, la care a participat, lăsând la o parte latura morală a inițiativei, au drept rezultat practic ridicarea unui monument lui Eminescu, și editarea operilor poetului B. Nețeanu. În plus, defunctul dete publicității un volum de versuri închinat lui Eminescu.

Iată omul. Iată opera lui.

Magistratul integru, consilierul care emitea întotdeauna păreri judicioase, ce cântăreau în delibereările Inaltei Curți, poate să rămână în amintire; poate să mai supraviețuiască efemer în aproape anonimul deciziunilor supremei instanțe. Scriitorul însă și-a asigurat nemurirea în slova pe care a lipărit-o, în pagini ce nu vor putea fi irecule cu vederea.

Și este în aceasta o consolare, neîntâlnită în morțile obișnuite, de pe urma cărora nu mai subsistă, de cele mai multeori, de cât o vagă și vremelnică amintire.

Corneliu Botez a fost astfel scutit de indoita moarte a acelorora, cari mor odată trupește, și încă odată prin uitare. Căci uitarea e moartea lucrurilor ce trăiesc în inimi.

El fost-a însă și mai privilegiat de soartă. Va supraviețui încă și în inima aceleia care i-a fost neprefăcută tovarășe, imbold, mângâiere. Cu ea a stabilit în timpul vieții spirituale îngemănări, menite să dea cumplitei despărțiri caracterul unei smulgeri, ce statornicește durerea și reîntruchipează.

Să nu mai reflectezi dar, Stimate și îndurerată doamnă, asupra fatalei și misterioasei înlămplări care te a văduvit prematur. Acela ce și a stat aievea slături e încă și va fi lângă d-ta, în d-ta.

Noi îl vom avea deopotrivă în operele lui. Numele său va continua să fluture pe buze în desbaterele judiciare.

Iată întreaga mângâiere.

Zadarnic ar fi ca inteligența noastră să asalteze porțile ce ne despart de Marele Necunoscut, care ne prelungeste, ne umple și ne străbate din toate părțile.

Zadarnic am încerca să ne răsvrătim sau să analizăm imuabilele legi ale peirei, căci ar fi ca rațiunea noastră să judece aceia ce nu pricepe.

Să ne obicinuiam a considera moartea ca pe o formă de viață, pe care n'o înțelegem încă.

Să ne obicinuiam a o privi cu aceiași ochi ca pe naștere, și astfel fericita așteptare care o salută pe această, ne va însoți de îndată gândul, pentru a se așeza cu el pe treptele normântului.

Eu unul crez, cu Maeterlinck, că nu în cimitirile noastre trebuie să ne căutăm morții, ci în spațiu, în lumină, în viață.

Cu această credință, în numele Baroului de Ilfov, și al revistei „Curierul Judiciar“, îndrept spre sicriul scumpului dispărut, nu omagiul de pe urmă, ci omagiul suprem, închinat unei vieți în prefacere, spre luare aminte și bună pilduire.

Să-i fie fărăna ușoară!

Au mai vorbit Dnii Alex. Costin consilier la C. de Apet București din partea institutului Social, Dl profesor Anibal Teodorescu din partea institutului de Științe Active, Dna avocat Ela Negruzzi etc.

1000 coale de hârtie pt. concipiat . .	Lei 350.—
1000 coale de hârtie albă (Velină) . .	Lei 540.—
1000 coale hârtie pt. mașină	Lei 480.—
12 buc. de creion Hardtmuth . . .	Lei 36.—
1000 buc. Plicuri oficiale	Lei 240.—

Papetărie și tipografie Boros

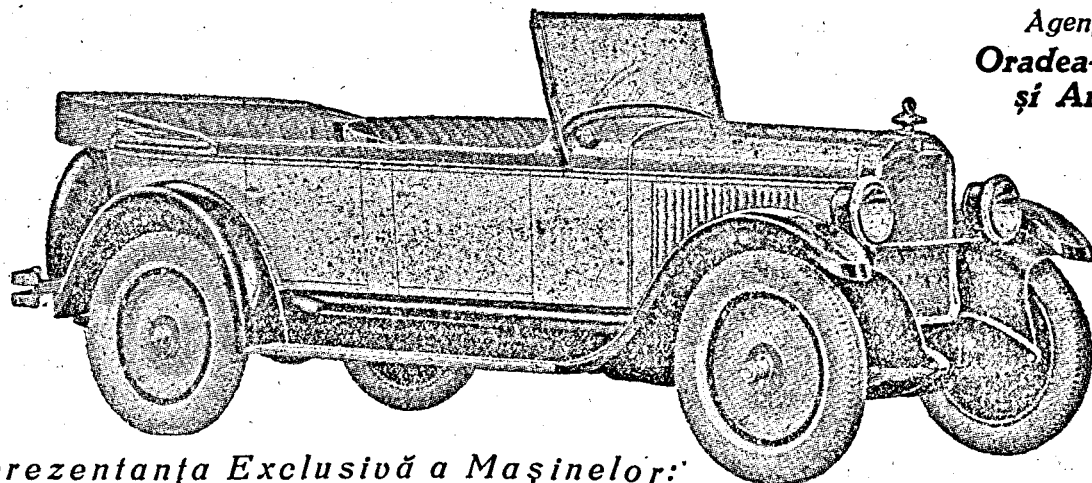
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83.

**Imprimate pentru avocați
în depozit permanent.**

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

in permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

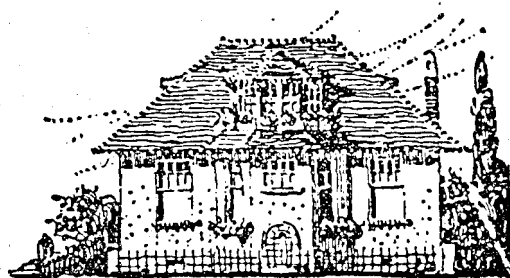
TELEFON.
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.